

## جغرافیای طبیعی استان

### موقعیت نسبی

استان همدان در گستره‌ای به مساحت ۱۹۴۹۱ کیلومتر مربع، در غرب ایران بین ۳۳ درجه و ۵۹ دقیقه تا ۳۵ درجه و ۴۴ دقیقه عرض شمالی و ۴۷ درجه و ۴۷ دقیقه تا ۴۹ درجه و ۳۰ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ قرار گرفته است.

این استان از شمال به استان‌های زنجان و قزوین، از جنوب به استان لرستان، از شرق به استان مرکزی و از غرب به استان کرمانشاه و قسمتی از استان کردستان محدود است.

براساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن آبان‌ماه سال ۱۳۹۵ کل جمعیت استان ۱۷۳۸۲۳۴ نفر می‌باشد که از این عده ۸۸۰۳۱۸ نفر مرد و ۸۵۷۹۱۶ نفر زن بوده است. همچنین از کل جمعیت استان ۱۰۹۷۲۱۷ نفر در مناطق شهری، ۶۳۹۰۰۵ نفر در مناطق روستایی سکونت داشته و ۲۰۱۲ نفر غیرساکن بوده‌اند.

### ناهمواری‌ها

ناهمواری‌های استان در طی دوران زمین‌شناسی دچار تغییرات زیادی شده است. یکی از عوامل تغییر شکل ناهمواری‌های استان، آب‌های روان بوده است. آب‌های روان در برخی مناطق باتخریب ارتفاعات و انباشتن مواد در چاله‌ها، سبب کاهش ارتفاع کوه‌ها و پیدایش دشت‌های متعددی شده‌اند. در برخی مناطق نیز شدت عمل آب‌های روان به اندازه‌ای بوده که شکل ناهمواری‌ها را معکوس کرده است برای مثال کوه به دره تبدیل شده و یا دره‌ای عمیق در دوره‌های گذشته، اکنون به صورت کوه در آمده است. کوه خان‌گرمز در غرب تویسرکان نمونه‌ای جالب از این پدیده است. ناهمواری‌های استان به اشکال مختلف پدید آمده است که ذیلاً به آن اشاره می‌شود.

**الف- ارتفاعات:** ارتفاعات استان عموماً جهت شمال غربی- جنوب شرقی دارند و به طور کلی در شمال، مرکز و جنوب استان قرار گرفته‌اند. هر یک از این ارتفاعات، شامل بخشی از کوه‌های مختلف ایران است.

**۱- ارتفاعات شمالی:** این کوه‌ها در قسمت شمال غربی کوه‌های مرکزی ایران قرار دارند و خط الرأس آن‌ها مرز بین استان قزوین است. جنس کوه‌های شمالی، عمدتاً از سنگ‌های آذرین بیرونی و سنگ‌های آهکی است.

**۲- ارتفاعات میانی:** شامل سلسله جبال الوند است که به موازات ارتفاعات شمالی، از مرزهای غربی استان شروع می‌شود و تا حوالی شهر ازندریان در نزدیکی جاده همدان-ملایر ادامه دارد. قله الوند با ارتفاع ۳۵۷۴ متر از سطح دریا در این سلسله جبال قرار دارد و جنس این کوه‌ها سنگ آذرین درونی (گرانیت) است. در غرب استان و در شمال دشت همدان- بهار ارتفاعاتی قرار دارد که از نظر بلندی چندان مهم نیستند و این ارتفاعات عمدتاً از آهک‌های بلورین تشکیل شده‌اند. غار معروف علیصدر (در ۷۵ کیلومتری شمال غربی همدان) در این تشکیلات به وجود آمده است.

**۳- ارتفاعات جنوبی:** این ارتفاعات که به کوه‌های گرو موسوم‌اند همانند ارتفاعات شمالی و میانی استان، جهت شمال غربی- جنوب شرقی دارند و بخشی از کوه زاگرس محسوب می‌شوند. این کوه‌ها به صورت دیواره‌ای بین استان‌های همدان و لرستان کشیده شده‌اند و جنس آنها، عمدتاً از سنگ‌های آهکی است و مرتفع‌ترین قله‌ی این کوه ورخاش به ارتفاع ۳۶۳۹ متر، حد فاصل استان‌های همدان و لرستان است. در جنوب شرقی استان نیز، ارتفاعات پراکنده‌ای دیده می‌شود که از مهم‌ترین آنها می‌توان از کوه سرده و کوه گرمه نام برد. شهر ملایر در دامنه کوه گرمه واقع شده است.

**۴- کوه‌های پراکنده:** در حد فاصل ارتفاعات شمالی و میانی استان، کوه‌هایی به طور پراکنده واقع‌اند که از جمله آنها می‌توان قلی‌آباد و قره داغ را در شهرستان کبودرآهنگ نام برد.

**ب- دشت‌ها:** دشت‌های استان از نظر نحوه پیدایش به دو دسته تقسیم می‌شوند.

- دشت‌های تراکمی.

- دشت‌های فرسایشی (کاوشی).

دشت‌های تراکمی در اثر انباشت آبرفت‌ها در مناطق پست به وجود آمده‌اند و دشت‌های فرسایشی در اثر تخریب و جابجایی مواد سازنده‌ی ارتفاعات ایجاد شده‌اند، در استان دشت‌های ملایر و تویسرکان از نوع فرسایشی و بقیه از نوع تراکمی هستند.

## آب و هوا

آب و هوای استان به طور کلی تحت تاثیر عرض جغرافیایی، ارتفاع، مکان، امتداد کوه‌ها و فاصله از دریا است. جابجایی توده‌های هوا در تعیین نوع آب و هوای هر منطقه نقش مهمی دارد.

**توده‌های شمالی:** این توده هوا در ماه‌های سرد سال از عرض شمالی کشور حرکت می‌کند، هوای استان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و سبب کاهش دما و بارندگی بیشتر به صورت برف می‌شود.

**توده‌های جنوبی:** این توده هوا در ماه‌های گرم سال از عرض‌های جنوبی کشور و منطقه حرکت می‌کند. استان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و موجب افزایش دما و کاهش یا قطع بارندگی می‌شود.

**توده‌های غربی:** این توده‌ها در ماه‌های مرطوب سال (آبان تا خرداد) از غرب، جنوب غرب و شمال غرب وارد کشور شده و موجب افزایش نسبی دما و بارندگی در سطح استان می‌شود.

## ۱- سرزمین و آب و هوا

به طور کلی آب و هوای استان در نتیجه وجود کوه‌های مرتفع، رودخانه‌ها و چشمه‌سارهای فراوان و پر آب و پستی و بلندی‌های زیاد، متغیر است. بدین ترتیب که هوای دره‌های شمالی کوه الوند، سرد و پر برف و باران و تابستان‌های آن معتدل است.

**رودخانه‌ها:** رودخانه‌های استان عموماً از برف فصول مرطوب تغذیه می‌شوند و در فصل تابستان که گیاهان نیاز به آب دارند به استثنای یک یا دو رود مثل گاماسیاب و سیمینه رود، خشک شده یا به حداقل میزان آبدی می‌رسند. مهم‌ترین رودهای استان عبارتند از:

۱- **سیمینه‌رود:** این رودخانه واقع در بخش مرکزی از دامنه‌های شمالی الوند و کوه الموقلاغ در غرب دشت بهار سرچشمه می‌گیرد و در شهرستان همدان به رودخانه قره‌چای می‌پیوندد. این رودخانه از مجموعه رودخانه‌های کوچک و خشک رودهایی که در مواقع بارندگی دارای آب هستند تشکیل می‌شود.

۲- **رودخانه قره‌چای (قوریچای):** قوریچای از گردنه زاغه و دره‌های آبادی الفاوت و آبه‌ندو سرچشمه گرفته و در اراضی امزاجرد به سیمینه‌رود می‌ریزد.

۳- **رودخانه‌های دمیق و ایده‌لو:** از ارتفاعات شمالی دهستان سردرود و ارتفاعات خدابنده‌لو سرچشمه می‌گیرند و به رودخانه سیمینه رود می‌پیوندند.

۴- **رودخانه وفرجین:** این رودخانه از قله کلاغ لان الوند سرچشمه گرفته و به چراگاه آبادی گنج تپه بهار منتهی می‌شود.

۵- **رودخانه دره مراد بیگ:** این رودخانه از کوه الوند سرچشمه می‌گیرد و به رودخانه خاکو می‌ریزد.

۶- **رودخانه سیمین:** رودخانه سیمین از قله کلاغ لان الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از ملحق شدن به رودخانه‌هایی که از گردنه اسدآباد و همه کسی سرچشمه دارند به طرف آبادی امزاجرد جاری می‌شود.

۷- **رودخانه عباس‌آباد:** از دره‌های گنج نامه و تاریک دره، سرچشمه گرفته به رودخانه خاکو منتهی می‌شود.

۸- **رودخانه خاکو:** از کوه الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از کنار آبادی‌های خاکو، چشین، مزدقینه، گراچقا و ده پیاز در اراضی آبادی امزاجرد به سیمینه‌رود می‌ریزد.

۹- **رودخانه گردنه اسدآباد:** از گردنه اسدآباد سرچشمه گرفته و از کنار آبادی‌های رسول آباد فعلی و گندهجین گذشته و در نزدیکی آبادی مالک اشتر با رودخانه همه کسی یکی شده و به سیمینه‌رود می‌ریزد.

۱۰- **رودخانه همه‌کسی:** رودخانه همه‌کسی که از گردنه همه‌کسی سرچشمه می‌گیرد؛ پس از عبور از چندین دهستان به رودخانه قره‌چای منتهی می‌شود.

۱۱- **رودخانه درجزین:** از دره‌های جنوبی کوه خرقان سرچشمه گرفته پس از گذشتن از دهستان درجزین، به رودخانه قره‌چای می‌ریزد.

۱۲- **رودخانه شهاب:** از کوه‌های شرقی و غربی دهستان چهاردولی سرچشمه می‌گیرد و پس از گذشتن از کنار آبادی خسرو آباد به خرم‌رود می‌ریزد.

۱۳- **قلقل‌رود:** از دره‌های جنوب غربی کوه الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از ملحق شدن به رودخانه شهاب به رودخانه گاماسیاب منتهی می‌شود.

۱۴- رود ملایر (حرم آباد): رود ملایر از ارتفاعات جنوب شرق ملایر سرچشمه گرفته، به سوی ملایر جاری می‌شود؛ سپس جاده ملایر- بروجرد را قطع کرده به طرف نهاوند ادامه یافته و به گاماسیاب می‌پیوندد.

۱۵- رودخانه گاماسیاب: این رودخانه یکی از طول‌ترین رودخانه‌های ایران به‌شمار می‌رود که از جنوب- غرب شهرستان نهاوند سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از دشت نهاوند و آبیاری باغات و کشتزارهای اطراف آن، در کنار آبادی لیلی یادگار، شاخه رود ملایر (حرم آباد) را دریافت می‌کند، در کنار آبادی گردیان، قلقل رود از توپسرکان بدان متصل می‌گردد. گاماسیاب از شاخه‌های اصلی رود کرخه به‌شمار می‌رود که در شهرستان خرم‌آباد با نام سیمره نامیده می‌شود و کلیه رودخانه‌های شرقی کبیر کوه و تمام رودخانه‌های لرستان به آن می‌پیوندند و پس از گذشتن از لرستان در غرب خوزستان جاری و کرخه نامیده می‌شود و بالاخره به باتلاق هورالعظیم منتهی می‌گردد.

۱۶- خرم‌رود: از دره‌های شمال شرقی آبادی شهرستانه و ارتفاعات الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از توپسرکان وارد شهرستان کنگاور می‌شود.

۱۷- کرزان رود: از علیای دره آبادی گشانی و سنجوران سرچشمه گرفته و در حدود آبادی اریکان با دو شعبه از رود سرابی و سرکان یکی شده و بنام قلقل رود، آبادی‌های اطراف خود را مشروب نموده و سپس به رودخانه گاماسیاب می‌ریزد.

## سرزمین و آب و هوا

### مقدمه

اطلاعات این فصل شامل تقسیمات کشوری، آب و هوا و محیط زیست است. ضرورت انجام تقسیمات کشوری، برای نخستین بار در سال ۱۲۸۶ شمسی با تصویب قانون تشکیلات ایالات و ولایات مورد توجه قرار گرفت که در واقع زیر بنای قانون فعلی تقسیمات کشوری است.

تا سال ۱۳۶۷ استان همدان متشکل از چهار شهرستان، دوازده بخش و سی و سه دهستان بود. بخش‌های کبودرآهنگ و اسدآباد در سالهای ۱۳۶۸ و ۱۳۶۹ به شهرستان تبدیل گردید. در سال ۱۳۶۸ دهستان خزل غربی از شهرستان نهاوند و در سال ۱۳۶۹ دهستان پارسینه از شهرستان اسدآباد منتزع و به استان کرمانشاه ملحق شدند. همچنین بخش‌های بهار و رزن نیز در سال ۱۳۷۲ به شهرستان تبدیل شده‌اند.

همچنین، بعد از سرشماری آبان ماه سال ۱۳۷۵ آبادی‌های جورقان، دمق، قهاوند و ازندریان و در سال ۱۳۷۹ آبادی‌های جوکار، گل تپه، فرسفع و شیرین‌سو به شهر تبدیل شدند. در سال ۱۳۸۴ نیز سه آبادی برزول، گیان و زنگنه به نقاط شهری استان اضافه شده‌اند و در سال ۱۳۸۶ روستای عین‌آباد جذب شهر تویسرکان شد. در سال ۱۳۸۸ نیز بر اساس مصوبه هیات وزیران، بخش فامنین شهرستان همدان تبدیل به شهرستانی متشکل از بخش جدید پیشخور با ترکیب دهستان پیشخور و دهستان جدید زردشت و بخش مرکزی با ترکیب دهستان‌های خرم‌دشت و مفتاح گردید. همچنین بخش جدید پیرسلیمان به مرکزیت روستای آجین در شهرستان اسدآباد ایجاد گردید. در سال ۱۳۹۰ نیز بر اساس مصوبه هیات وزیران آبادی‌های آجین در شهرستان اسدآباد و مهاجران در شهرستان بهار به شهر تبدیل گردید. دهستان ترک شرقی نیز از بخش جوکار ملایر به بخش مرکزی آن شهرستان انتقال یافت و روستای گنج تپه از دهستان سفالگران بخش لالچین به دهستان سیمینه‌رود بخش مرکزی شهرستان بهار منتقل گردید. همچنین روستای زمان آباد از دهستان شعبان بخش مرکزی نهاوند جذب آبادی جهان آباد در همان بخش گردید. در سال ۱۳۹۶ بر اساس مصوبه هیأت وزیران روستای کرفس در شهرستان رزن و روستای اسلام‌آباد آق‌گل در شهرستان ملایر به شهر تبدیل گردید و نام آن به اسلام‌شهر آق‌گل تغییر یافت.

بخش قروه درگزین در اسفند ۱۳۹۷ با تصویب هیئت وزیران با نام شهرستان درگزین، از بخش به شهرستان ارتقاء یافت. شهرستان درگزین با ۸۴۰ کیلومتر مربع وسعت، متشکل از ۲ بخش مرکزی و شاهنجرین، ۲ شهر قروه درگزین و کرفس و ۴ دهستان می باشد. این شهرستان از شمال به کوه‌های خرقان شهرستان آوج در استان قزوین، از شرق به شهرستان ساوه در استان مرکزی، از جنوب به شهرستان فامنین و از غرب به شهرستان رزن منتهی می‌گردد. جمعیت درگزین بر مبنای سرشماری سال ۱۳۹۵، ۳۶۹۸۴ نفر می باشد.

## تعاریف و مفاهیم

**شهرستان:** واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند بخش همجوار که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، واحد متناسب و همگنی را به وجود آورده‌اند، تشکیل شده است.

**بخش:** واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند دهستان همجوار مشتمل بر چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر، که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، واحد همگنی را به وجود آورده‌اند، تشکیل شده است.

**شهر:** محلی با حدود قانونی است که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی‌های شهر باشد.

**دهستان:** کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می‌شود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن است و امکان خدمات‌رسانی و برنامه‌ریزی در سیستم و شبکه‌ای واحد را فراهم می‌نماید.

**آبادی:** یک نقطه جغرافیایی شامل مجموعه یک یا چند مکان و اراضی به هم پیوسته (اعم از کشاورزی و غیرکشاورزی) که خارج از محدوده شهرها یا هر آبادی دیگر واقع شده و دارای محدوده ثبتي یا عرفی مستطیل باشد. اگر آبادی در زمان آمارگیری محل سکونت خانوار یا خانوارهایی باشد، دارای سکنه و در غیر این صورت خالی از سکنه تلقی می‌شود.

**ایستگاه همدیدی (ایستگاه سینوپتیک):** ایستگاهی است که در آن، عوامل مختلف جوی از قبیل دما خشک و تر، مقدار و نوع ابر، مقدار بارندگی، نوع پدیده جوی، سمت و سرعت باد، تبخیر، فشار، ساعت‌های آفتابی، نحوه تغییرات فشار، میزان تابش خورشید و... براساس دستورالعمل‌های مشخص و در رأس ساعت‌های معین (به طور همزمان در سراسر جهان)، اندازه‌گیری و پس از ثبت در یک دفتر مخصوص، توسط دستگاه‌های مخابراتی از قبیل SSB، تلفن و تلکس، به مراکز هواشناسی در سراسر جهان مخابره می‌شود.

**پایین‌ترین کمینه (حداقل مطلق):** عبارت است از پایین‌ترین دما در یک دوره مشخص از زمان (۲۴ ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال).

**بالا‌ترین بیشینه (حداکثر مطلق):** عبارت است از بالا‌ترین دما در یک دوره مشخص از زمان (۲۴ ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال).

**رطوبت نسبی:** مقدار هوای تر موجود در یک واحد حجم از هوای معمولی است.

**میانگین ارتفاع بارندگی (میانگین ارتفاع بارش):** میانگین ارتفاع بارندگی یک منطقه میانگین وزنی منطقه می‌باشد. در واقع منطقه به چند ضلعی‌های متعدد تقسیم شده و با توجه به بارندگی نازل شده در هر چند ضلعی میانگین ارتفاع بارش محاسبه می‌شود.

### گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۸ استان همدان دارای ۱۰ شهرستان، ۲۶ بخش، ۳۱ شهر و ۷۵ دهستان بوده است. شهرستان کبودرآهنگ با ۳۸۱۵ کیلومتر مربع بزرگ‌ترین و درگزین با ۸۴۰ کیلومتر مربع کوچک‌ترین شهرستان استان است. در این سال بالاترین بیشینه دما مربوط به شهر ملایر با ۴۰/۸ درجه سانتی‌گراد و پایین‌ترین کمینه دما مربوط به شهر همدان با ۳۲/۸- درجه سانتی‌گراد بوده است. همچنین، شهرستان قهاوند با ۲۶۹/۵ میلیمتر کمترین و تویسرکان با ۴۴۶ میلیمتر بیشترین میزان بارندگی سالانه از بدو تاسیس ایستگاه‌های همدیدی را در بین شهرستان‌های استان داشته‌اند. در این سال شهر کبودرآهنگ با ۱۴۱ روز بیشترین تعداد روزهای یخبندان و شهر ملایر با ۷۷ روز کمترین تعداد روزهای یخبندان را در طی سال گذرانده‌اند.

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۱-۱- طول و عرض جغرافیایی شهرستان‌ها: ۱۳۹۸

| طول شرقی |       |       |       | عرض شمالی |       |       |       | شهرستان         |
|----------|-------|-------|-------|-----------|-------|-------|-------|-----------------|
| حداکثر   |       | حداقل |       | حداکثر    |       | حداقل |       |                 |
| درجه     | دقیقه | درجه  | دقیقه | درجه      | دقیقه | درجه  | دقیقه |                 |
| ۴۹       | ۳۰    | ۴۷    | ۴۷    | ۳۵        | ۴۴    | ۳۳    | ۵۹    | کل استان .....  |
| ۴۸       | ۱۵    | ۴۷    | ۴۷    | ۳۴        | ۶۰    | ۳۴    | ۳۵    | اسدآباد .....   |
| ۴۸       | ۴۱    | ۴۸    | ۸     | ۳۵        | ۹     | ۳۴    | ۴۵    | بهار .....      |
| ۴۸       | ۳۵    | ۴۸    | ۴     | ۳۴        | ۴۶    | ۳۴    | ۱۹    | تویسرکان .....  |
| ۴۹       | ۹     | ۴۸    | ۳۲    | ۳۵        | ۴۴    | ۳۵    | ۹     | رزن .....       |
| ۴۹       | ۳۰    | ۴۸    | ۵۱    | ۳۵        | ۱۴    | ۳۴    | ۵۲    | فامنین .....    |
| ۴۸       | ۵۴    | ۴۷    | ۵۲    | ۳۵        | ۴۱    | ۳۵    | ۱۱    | کبودرآهنگ ..... |
| ۴۹       | ۹     | ۴۸    | ۲۴    | ۳۴        | ۴۰    | ۳۴    | ۷     | ملایر .....     |
| ۴۸       | ۳۲    | ۴۷    | ۵۳    | ۳۴        | ۲۶    | ۳۳    | ۵۹    | نهاوند .....    |
| ۴۹       | ۱۳    | ۴۸    | ۲۰    | ۳۴        | ۵۶    | ۳۴    | ۳۵    | همدان .....     |
| ۴۹       | ۲۷    | ۴۹    | ۱     | ۳۵        | ۲۹    | ۱۲    | ۳۵    | درگزین .....    |

مأخذ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان همدان-معاونت آمار و اطلاعات

۲-۱- تعداد شهرستان، بخش، شهر و دهستان بر اساس تقسیمات کشوری

| سال        | تعداد شهرستان | تعداد بخش | تعداد شهر | تعداد دهستان |
|------------|---------------|-----------|-----------|--------------|
| .....۱۳۸۰  | ۸             | ۲۰        | ۲۴        | ۷۰           |
| .....۱۳۸۵  | ۸             | ۲۳        | ۲۷        | ۷۲           |
| .....۱۳۹۰  | ۹             | ۲۵        | ۲۹        | ۷۳           |
| .....۱۳۹۴  | ۹             | ۲۵        | ۲۹        | ۷۳           |
| .....۱۳۹۵  | ۹             | ۲۵        | ۲۹        | ۷۳           |
| .....۱۳۹۶  | ۹             | ۲۵        | ۳۱        | ۷۳           |
| ..... ۱۳۹۷ | ۱۰            | ۲۶        | ۳۱        | ۷۵           |
| ..... ۱۳۹۸ | ۱۰            | ۲۶        | ۳۱        | ۷۵           |

مأخذ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان همدان

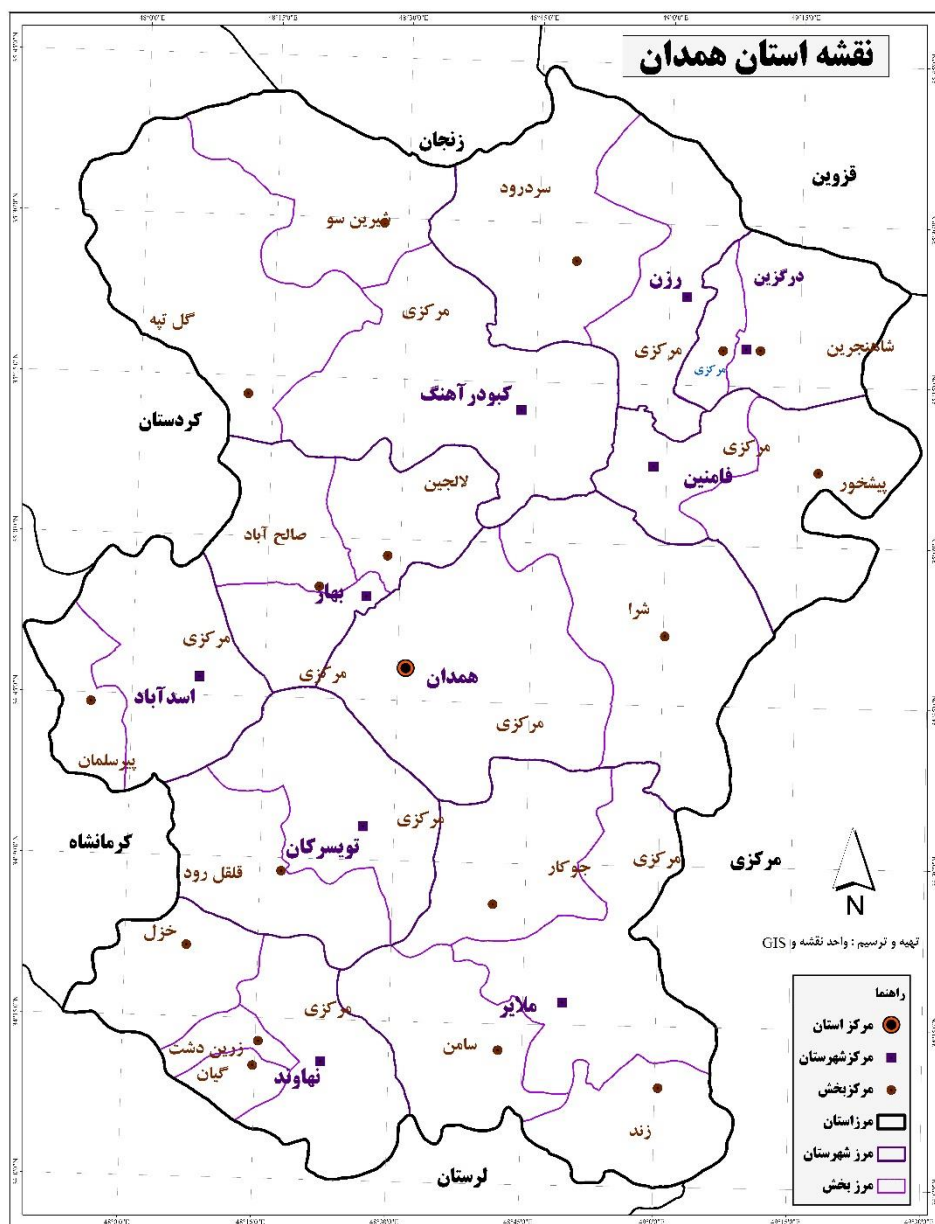
# ۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۳- مشخصات عمومی شهرستان‌ها براساس تقسیمات کشوری در پایان سال ۱۳۹۸

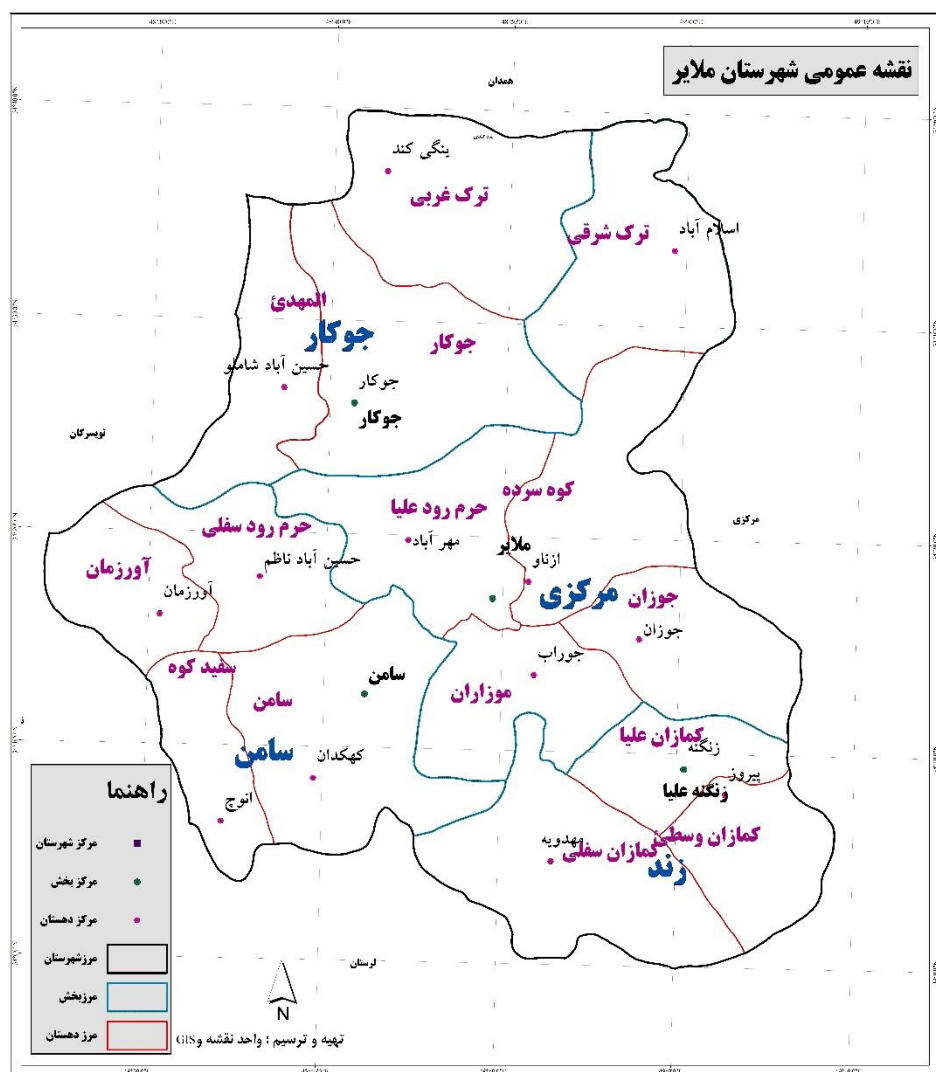
| شهرستان         | مساحت (کیلومتر مربع) | تعداد بخش | تعداد شهر | تعداد دهستان |
|-----------------|----------------------|-----------|-----------|--------------|
| کل استان .....  | ۱۹۴۹۰                | ۲۶        | ۳۱        | ۷۵           |
| اسدآباد .....   | ۱۱۹۶                 | ۲         | ۲         | ۶            |
| بهار .....      | ۱۳۳۴                 | ۳         | ۴         | ۶            |
| تویسرکان .....  | ۱۵۵۵                 | ۲         | ۳         | ۷            |
| رزن .....       | ۱۸۸۷                 | ۲         | ۲         | ۵            |
| فامنین .....    | ۱۲۸۷                 | ۲         | ۱         | ۴            |
| کبودرآهنگ ..... | ۳۸۱۵                 | ۳         | ۳         | ۱۰           |
| ملایر .....     | ۳۲۰۹                 | ۴         | ۶         | ۱۵           |
| نهاد .....      | ۱۵۳۶                 | ۴         | ۴         | ۹            |
| همدان .....     | ۲۸۳۱                 | ۲         | ۴         | ۹            |
| درگزین .....    | ۸۴۰                  | ۲         | ۲         | ۴            |

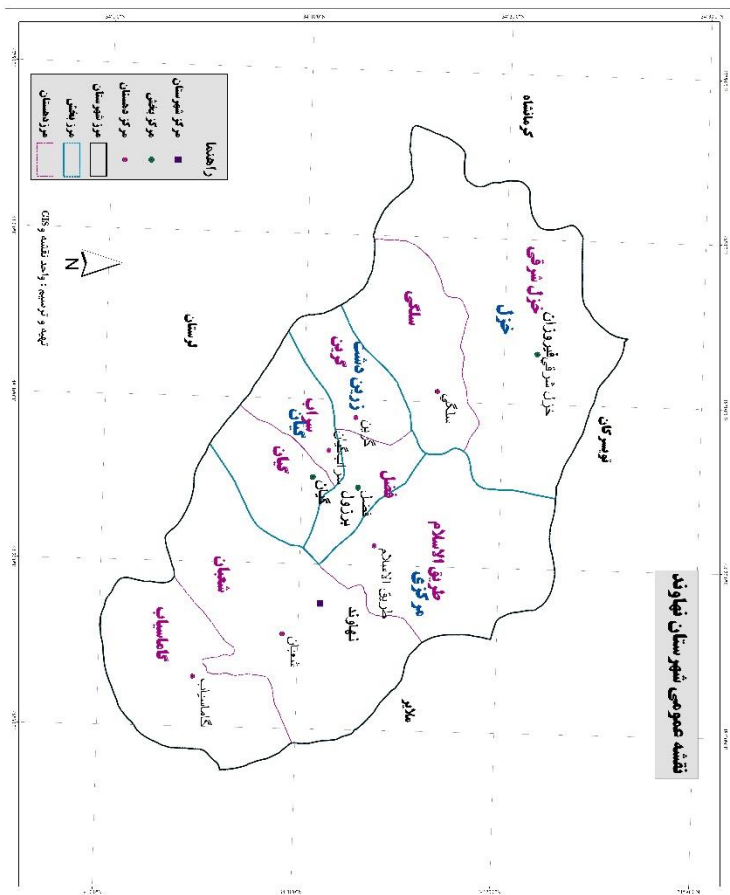
مأخذ-سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان همدان

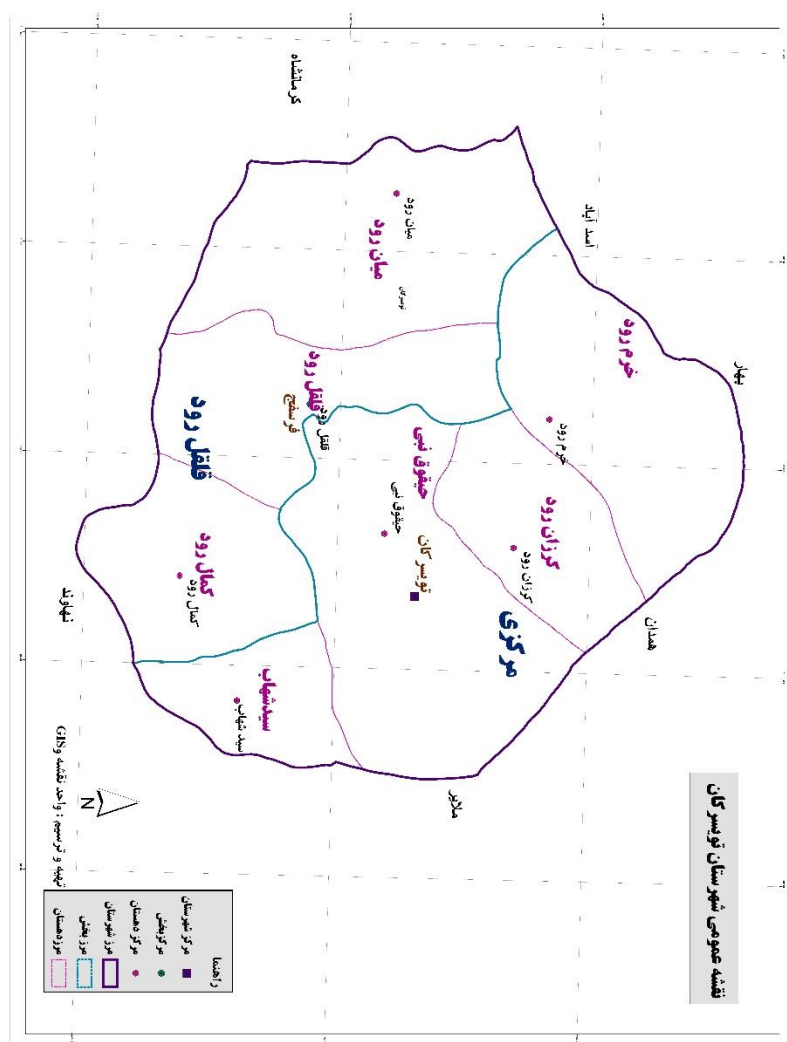


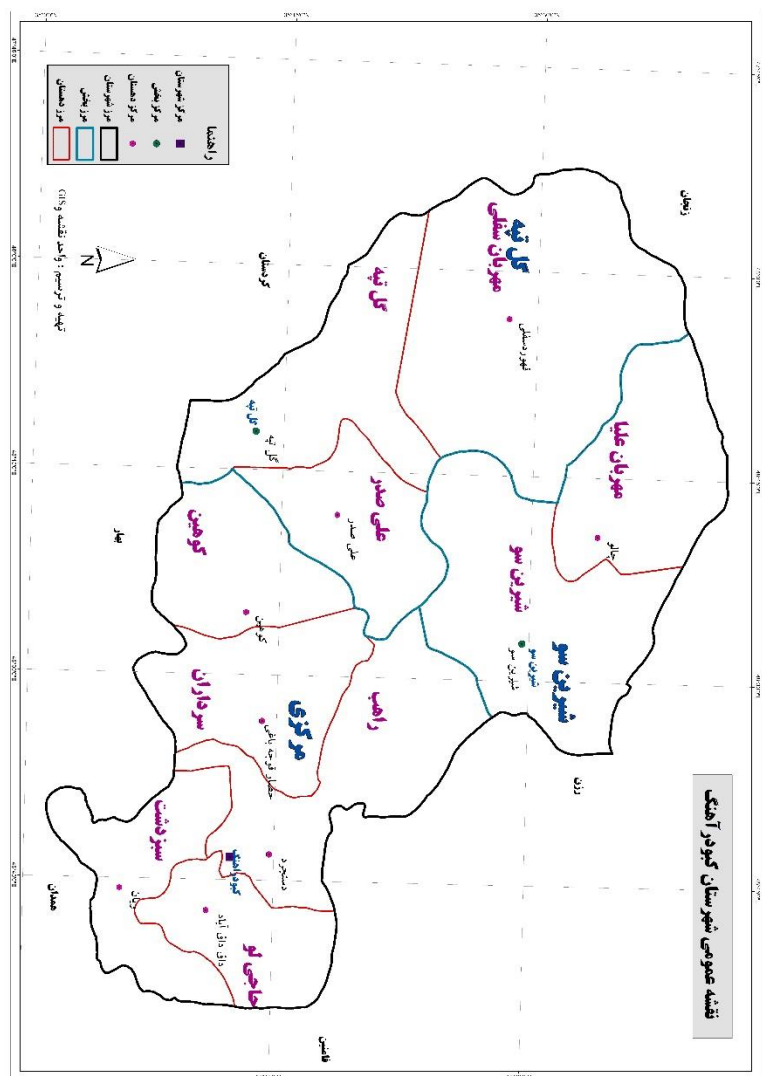


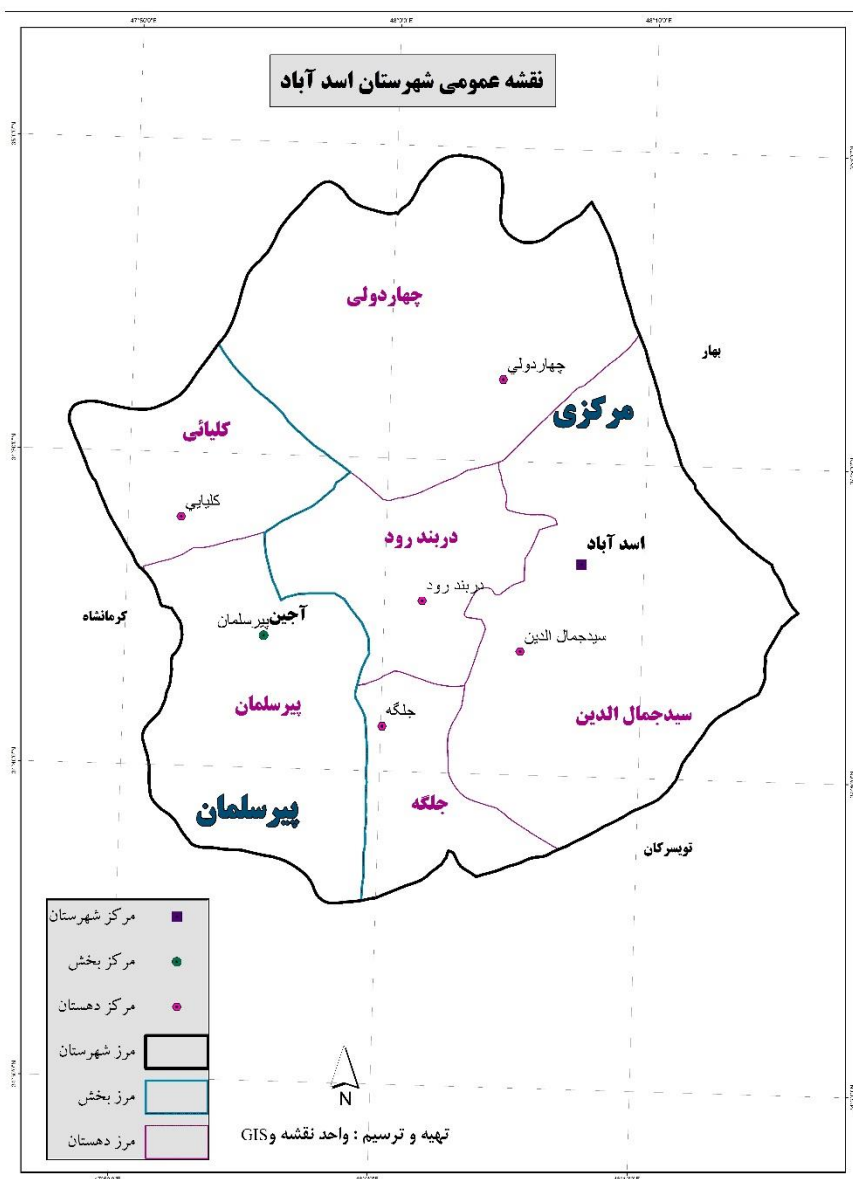


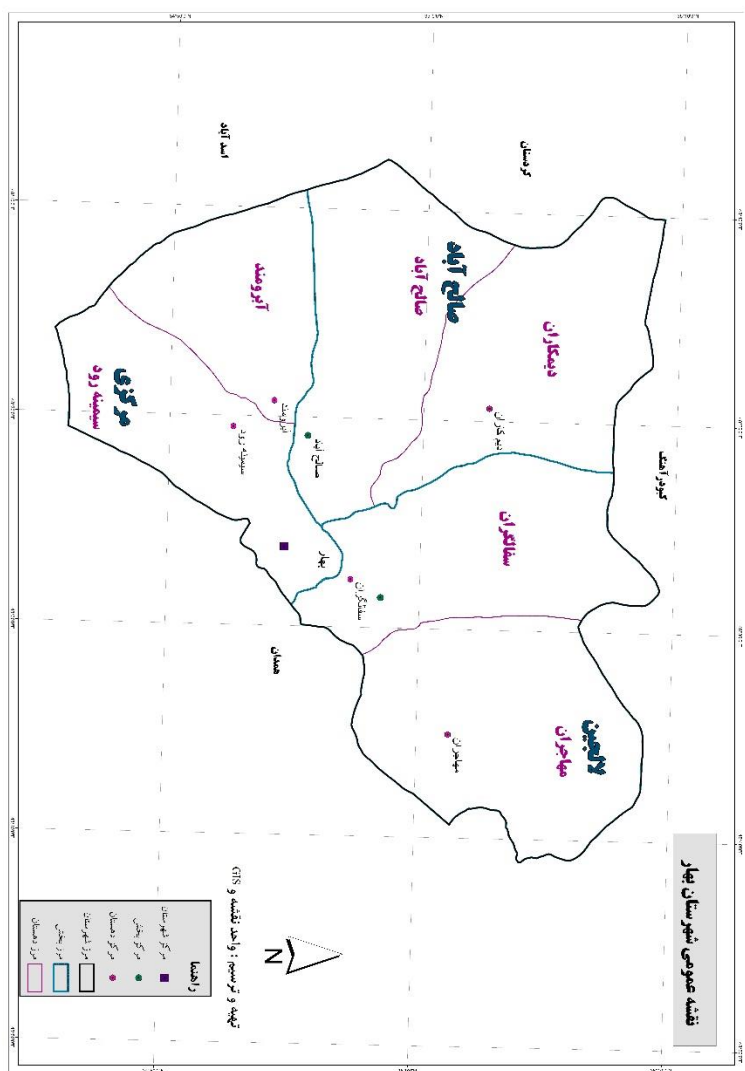




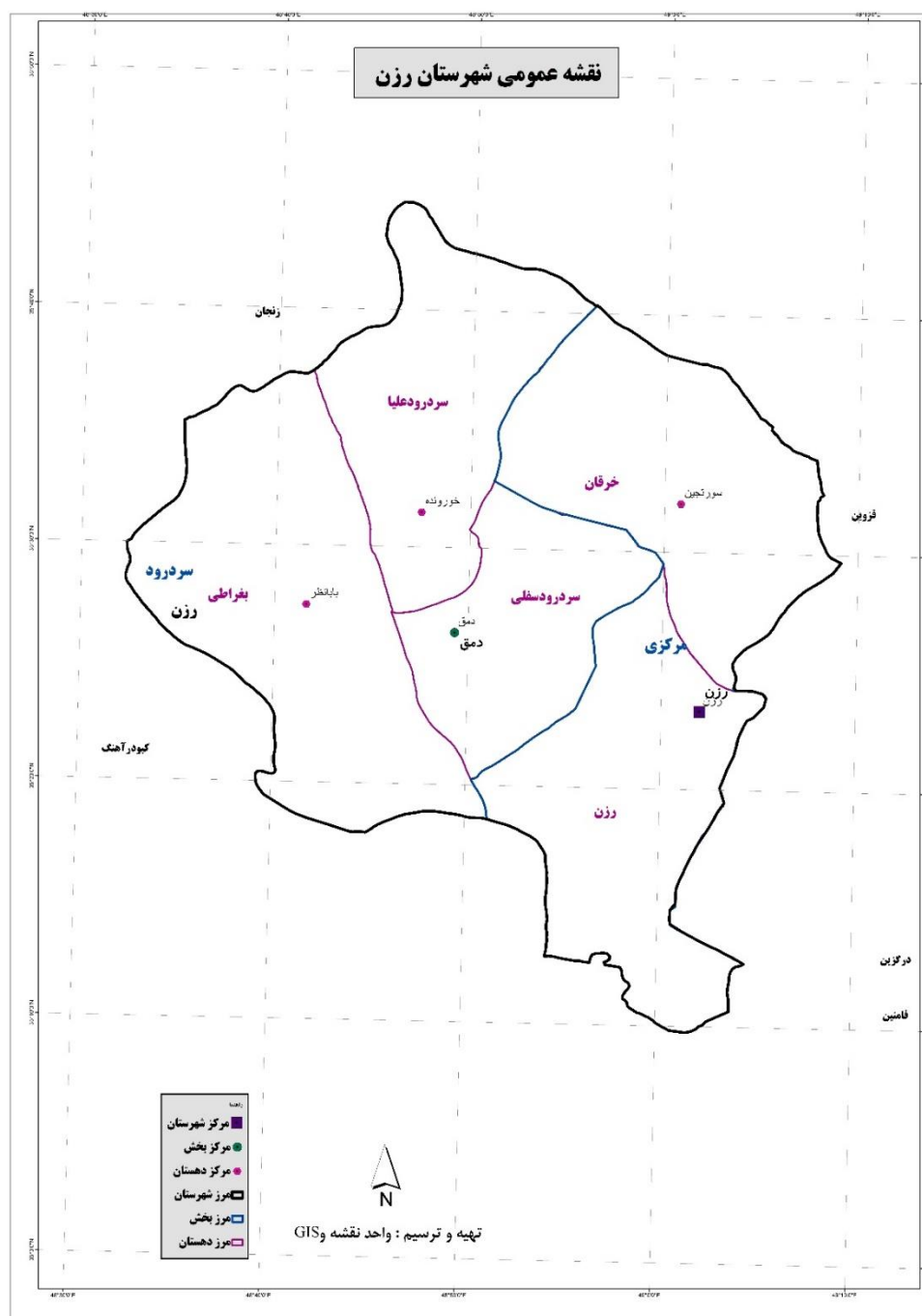


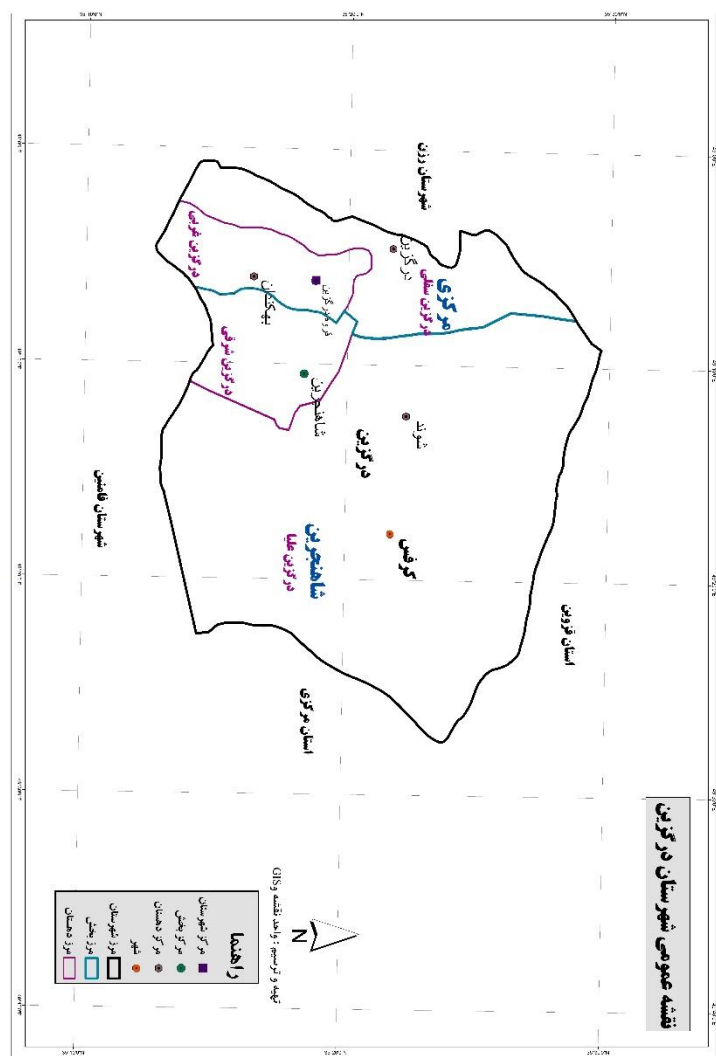


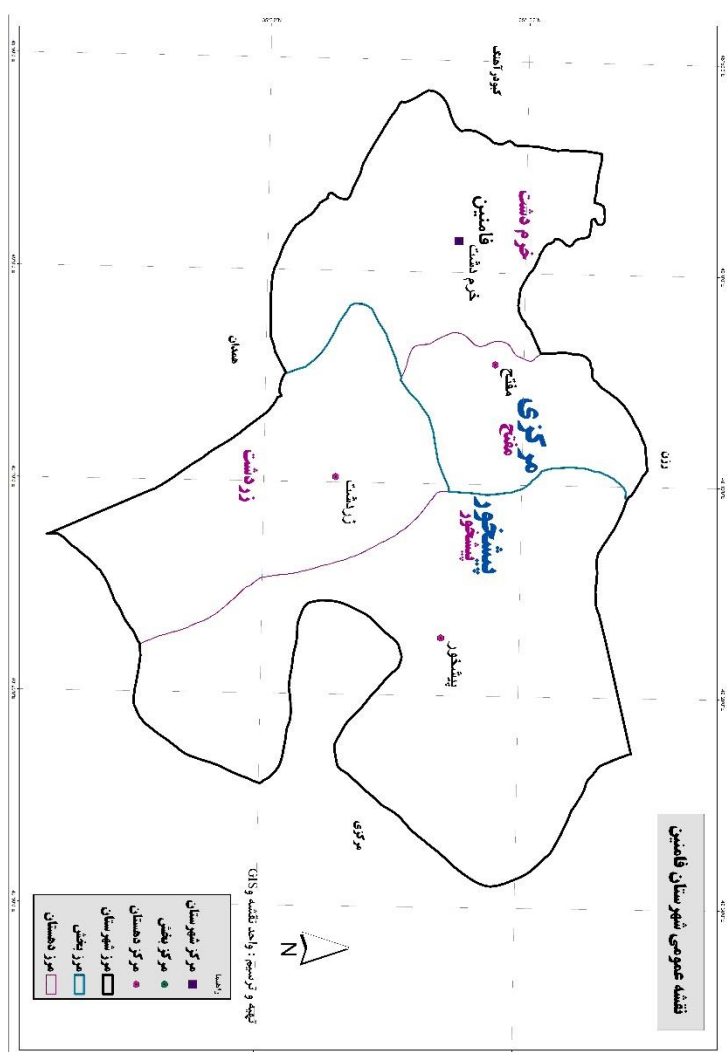




# ۱- سرزمین و آب و هوا







سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۴-۱- تقسیمات کشوری در محدوده استان: ۱۳۹۸

| شهرستان و بخش          | نام شهر   | نام دهستان   | تعداد آبادی |            |              |
|------------------------|-----------|--------------|-------------|------------|--------------|
|                        |           |              | جمع         | دارای سکنه | خالی از سکنه |
| کل استان .....         |           |              | ۱۲۰۳        | ۱۰۷۱       | ۱۳۲          |
| شهرستان اسدآباد .....  |           |              | ۱۱۴         | ۱۰۱        | ۱۳           |
| مرکزی .....            | اسدآباد   |              |             |            |              |
|                        |           | جلگه         | ۱۲          | ۹          | ۳            |
|                        |           | چهاردولی     | ۲۸          | ۲۶         | ۲            |
|                        |           | دریوند رود   | ۱۴          | ۱۴         | ۰            |
|                        |           | سیدجمالالدین | ۲۴          | ۲۱         | ۳            |
| پیرسلمان .....         | آجین      |              |             |            |              |
|                        |           | پیرسلمان     | ۲۲          | ۱۷         | ۵            |
|                        |           | کلیائی       | ۱۴          | ۱۴         | ۰            |
| شهرستان بهار .....     |           |              | ۱۷          | ۶۱         | ۹            |
| مرکزی .....            | بهار      |              |             |            |              |
|                        |           | آبرومند      | ۱۱          | ۱۱         | ۰            |
|                        |           | سیمینه رود   | ۱۲          | ۱۱         | ۱            |
| لالجین .....           | لالجین    |              |             |            |              |
|                        | مهاجران   |              |             |            |              |
|                        |           | سفالگران     | ۹           | ۹          | ۰            |
|                        |           | مهاجران      | ۱۸          | ۱۰         | ۸            |
| صالح آباد .....        | صالح آباد |              |             |            |              |
|                        |           | دیم کاران    | ۱۶          | ۱۶         | ۰            |
|                        |           | صالح آباد    | ۱۱          | ۱۱         | ۰            |
| شهرستان تویسرکان ..... |           |              | ۱۱۶         | ۱۰۴        | ۱۲           |
| مرکزی .....            | تویسرکان  |              |             |            |              |
|                        | سرکان     |              |             |            |              |
|                        |           | حقیوق نبی    | ۲۴          | ۲۰         | ۴            |
|                        |           | خرم رود      | ۲۱          | ۲۰         | ۱            |
|                        |           | سیدشهاب      | ۹           | ۹          | ۰            |
|                        |           | کرزان رود    | ۱۱          | ۱۰         | ۱            |
| قلقل رود .....         | فرسفج     |              |             |            |              |
|                        |           | قلقل رود     | ۱۶          | ۱۵         | ۱            |
|                        |           | کمال رود     | ۱۱          | ۹          | ۲            |
|                        |           | میان رود     | ۲۴          | ۲۱         | ۳            |

# ۱- سرزمین و آب و هوا

۴-۱- تقسیمات کشوری در محدوده استان: ۱۳۹۸ (دنباله)

| شهرستان و بخش                    | نام شهر                                | نام دهستان              | تعداد آبادی |            |              |
|----------------------------------|----------------------------------------|-------------------------|-------------|------------|--------------|
|                                  |                                        |                         | جمع         | دارای سکنه | خالی از سکنه |
| شهرستان رزن .....<br>مرکزی ..... | رزن                                    |                         | ۹۲          | ۱۳         | ۹            |
|                                  |                                        | رزن                     | ۳۰          | ۲۵         | ۵            |
|                                  |                                        | خرقان                   | ۱۷          | ۱۶         | ۱            |
|                                  | دمق                                    | بغراطی                  | ۱۴          | ۱۳         | ۱            |
|                                  |                                        | سردرود سفلی             | ۱۸          | ۱۷         | ۱            |
|                                  |                                        | سردرود علیا             | ۱۳          | ۱۲         | ۱            |
|                                  |                                        |                         | ۱۳۲         | ۱۲۹        | ۳            |
|                                  | شهرستان کبودرآهنگ .....<br>مرکزی ..... | کبودرآهنگ               |             |            |              |
|                                  |                                        | کوهین                   | ۱۴          | ۱۴         | ۰            |
|                                  |                                        | سرداران                 | ۱۵          | ۱۵         | ۰            |
|                                  |                                        | راهب                    | ۷           | ۷          | ۰            |
|                                  |                                        | حاجیلو                  | ۱۰          | ۹          | ۱            |
|                                  |                                        | سبزدشت                  | ۱۲          | ۱۲         | ۰            |
| گل تپه .....<br>گل تپه .....     | گل تپه                                 | مهربان سفلی             | ۲۱          | ۲۱         | ۰            |
|                                  |                                        | علی صدر                 | ۱۵          | ۱۵         | ۰            |
|                                  |                                        | گل تپه                  | ۱۰          | ۱۰         | ۰            |
|                                  | شیرین سو                               | شیرین سو                |             |            |              |
|                                  |                                        | مهربان علیا             | ۱۲          | ۱۰         | ۲            |
|                                  |                                        | شیرین سو                | ۱۶          | ۱۶         | ۰            |
|                                  | شهرستان ملایر .....<br>مرکزی .....     |                         | ۲۳۴         | ۲۱۳        | ۲۱           |
|                                  |                                        | ملایر<br>اسلامشهر آق گل |             |            |              |
|                                  |                                        | جوزان                   | ۱۲          | ۱۲         | ۰            |
|                                  |                                        | حرم رود علیا            | ۲۰          | ۱۸         | ۲            |
|                                  |                                        | کوه سرده                | ۱۸          | ۱۵         | ۳            |
|                                  |                                        | موزاران                 | ۱۴          | ۱۳         | ۱            |
|                                  |                                        | ترک شرقی                | ۹           | ۹          | ۰            |

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۴-۱- تقسیمات کشوری در محدوده استان: ۱۳۹۸ (دنباله)

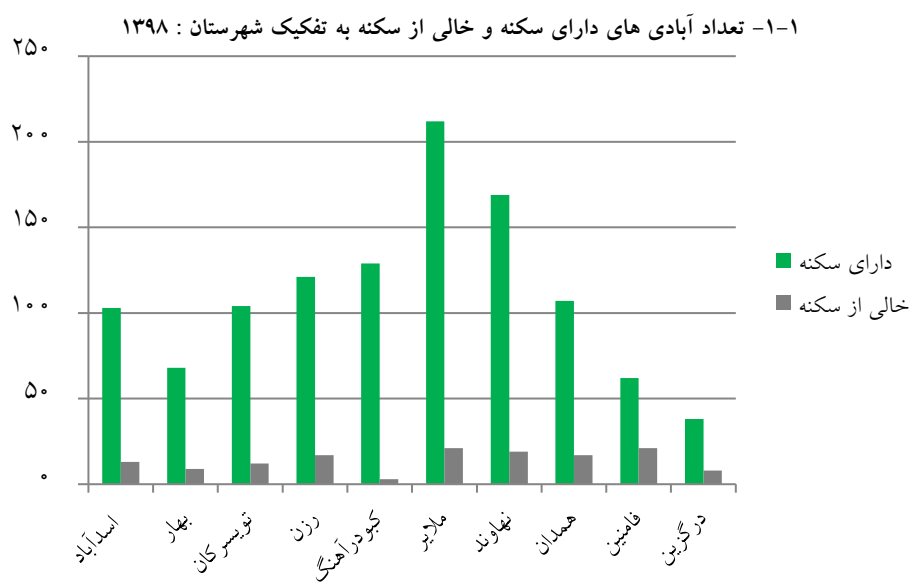
| شهرستان و بخش        | تعداد شهر         | تعداد دهستان | تعداد آبادی |            |              |
|----------------------|-------------------|--------------|-------------|------------|--------------|
|                      |                   |              | جمع         | دارای سکنه | خالی از سکنه |
| زند .....            | زنگنه             |              |             |            |              |
|                      | کمازان سفلی       | ۲۷           | ۲۵          | ۲          |              |
|                      | کمازان علیا       | ۱۲           | ۱۱          | ۱          |              |
|                      | کمازان وسطی       | ۱۲           | ۱۰          | ۲          |              |
| جوکار .....          | جوکار<br>ازندریان |              |             |            |              |
|                      | المهدی            | ۹            | ۹           | ۰          |              |
|                      | ترک غربی          | ۲۱           | ۱۹          | ۲          |              |
|                      | جوکار             | ۱۷           | ۱۵          | ۲          |              |
| سامن .....           | سامن              |              |             |            |              |
|                      | آورزمان           | ۱۲           | ۱۰          | ۲          |              |
|                      | حرم رود سفلی      | ۲۰           | ۱۸          | ۲          |              |
|                      | سامن              | ۲۱           | ۱۹          | ۲          |              |
|                      | سفیدکوه           | ۱۰           | ۱۰          | ۰          |              |
| شهرستان نهاوند ..... |                   | ۱۸۱          | ۱۶۹         | ۱۹         |              |
| مرکزی .....          | نهاوند            |              |             |            |              |
|                      | طریق الاسلام      | ۲۴           | ۲۴          | ۰          |              |
|                      | گاماسیاب          | ۳۲           | ۲۳          | ۹          |              |
|                      | شعبان             | ۳۶           | ۳۳          | ۳          |              |
| زرین دشت .....       | برزول             |              |             |            |              |
|                      | فضل               | ۹            | ۸           | ۱          |              |
|                      | گرین              | ۷            | ۷           | ۰          |              |
| خزل .....            | فیروزان           |              |             |            |              |
|                      | خزل شرقی          | ۴۲           | ۴۰          | ۲          |              |
|                      | سلگی              | ۲۶           | ۲۲          | ۴          |              |
| گیان .....           | گیان              |              |             |            |              |
|                      | گیان              | ۶            | ۶           | ۰          |              |
|                      | سراب              | ۶            | ۶           | ۰          |              |

# ۱- سرزمین و آب و هوا

۴- ۱- تقسیمات کشوری در محدوده استان: ۱۳۹۸ (دنباله)

| تعداد آبادی  |            |     | تعداد دهستان   | تعداد شهر | شهرستان و بخش        |
|--------------|------------|-----|----------------|-----------|----------------------|
| خالی از سکنه | دارای سکنه | جمع |                |           |                      |
| ۱۷           | ۱۰۴        | ۱۲۱ |                |           | شهرستان همدان .....  |
|              |            |     |                | قهاوند    | شراء .....           |
| ۰            | ۱۵         | ۱۵  | جیحون دشت      |           |                      |
| ۱            | ۱۰         | ۱۱  | چاه دشت        |           |                      |
| ۰            | ۱۵         | ۱۵  | شوردشت         |           |                      |
|              |            |     | همدان          |           |                      |
|              |            |     | مریانج         |           | مرکزی .....          |
|              |            |     | جورقان         |           |                      |
| ۰            | ۷          | ۷   | ابرو           |           |                      |
| ۱            | ۷          | ۸   | الوند کوه شرقی |           |                      |
| ۲            | ۱۰         | ۱۲  | الوند کوه غربی |           |                      |
| ۴            | ۲۱         | ۲۵  | سنگستان        |           |                      |
| ۸            | ۹          | ۱۷  | گنبد           |           |                      |
| ۱            | ۱۰         | ۱۱  | هگمتانه        |           |                      |
| ۲۱           | ۶۲         | ۸۳  |                |           | شهرستان فامنین ..... |
|              |            |     | فامنین         |           | مرکزی .....          |
| ۱            | ۱۴         | ۱۵  | خرم دشت        |           |                      |
| ۲            | ۵          | ۷   | مفتح           |           |                      |
| ۱۵           | ۳۱         | ۴۶  | پیشخور         |           | پیشخور .....         |
| ۳            | ۱۲         | ۱۵  | زردشت          |           |                      |
| ۸            | ۲۸         | ۳۶  |                |           | شهرستان درگزین ..... |
|              |            |     | فروه درگزین    |           | مرکزی .....          |
| ۱            | ۹          | ۱۰  | درگزین سفلی    |           |                      |
| ۰            | ۵          | ۵   | درگزین غربی    |           |                      |
|              |            |     | کرفس           |           |                      |
| ۲            | ۱۱         | ۱۳  | درگزین شرقی    |           |                      |
| ۵            | ۱۳         | ۱۸  | درگزین علیا    |           |                      |

مأخذ- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان همدان



منبع: جدول ۴-۱

# ۱- سرزمین و آب و هوا

## ۱-۵- مشخصات ایستگاه‌های هواشناسی: ۱۳۹۸

| ایستگاه                | نام شهر یا دهستان محل استقرار | نوع ایستگاه       | سال تاسیس | ارتفاع از سطح دریا (متر) |
|------------------------|-------------------------------|-------------------|-----------|--------------------------|
| سینوپتیک همدان .....   | همدان (فرودگاه)               | سینوپتیک فرودگاهی | ۱۳۵۴      | ۱۷۴۹                     |
| ملایر .....            | موزاران (روستای جوراب)        | سینوپتیک اصلی     | ۱۳۷۰      | ۱۷۲۵                     |
| نوژه (کبودرآهنگ) ..... | راهب                          | سینوپتیک اصلی     | ۱۳۲۹      | ۱۶۷۹                     |
| نهاوند .....           | شعبان (روستای جهان آباد)      | سینوپتیک          | ۱۳۷۱      | ۱۶۵۸                     |
| رزن .....              | رزن (روستای تکیه)             | سینوپتیک تکمیلی   | ۱۳۸۷      | ۱۸۰۵                     |
| تویسرکان .....         | تویسرکان                      | سینوپتیک تکمیلی   | ۱۳۸۲      | ۱۷۸۳                     |
| اسدآباد .....          | اسدآباد                       | سینوپتیک تکمیلی   | ۱۳۸۷      | ۱۵۵۲                     |
| فامنین .....           | فامنین                        | سینوپتیک تکمیلی   | ۱۳۸۷      | ۱۶۱۶                     |
| قهاوند .....           | قهاوند                        | سینوپتیک تکمیلی   | ۱۳۸۷      | ۱۶۴۵                     |

| ایستگاه                | طول و عرض جغرافیایی |       |      |           |       |      |
|------------------------|---------------------|-------|------|-----------|-------|------|
|                        | طول شرقی            |       |      | عرض شمالی |       |      |
|                        | ثانیه               | دقیقه | درجه | ثانیه     | دقیقه | درجه |
| سینوپتیک همدان .....   | ۳۲                  | ۴۸    | ۵۱   | ۳۴        | ۳۴    | ۳۴   |
| ملایر .....            | ۴۹                  | ۴۸    | ۱۷   | ۳۴        | ۳۴    | ۳۴   |
| نوژه (کبودرآهنگ) ..... | ۴۱                  | ۴۸    | ۱۲   | ۳۵        | ۳۵    | ۳۵   |
| نهاوند .....           | ۲۴                  | ۴۸    | ۹    | ۳۴        | ۳۴    | ۳۴   |
| رزن .....              | ۱                   | ۴۹    | ۲۱   | ۳۵        | ۳۵    | ۳۵   |
| تویسرکان .....         | ۲۶                  | ۴۸    | ۳۳   | ۳۴        | ۳۴    | ۳۴   |
| اسدآباد .....          | ۷                   | ۴۸    | ۳۲   | ۳۴        | ۳۴    | ۳۴   |
| فامنین .....           | ۵۹                  | ۴۸    | ۷    | ۳۵        | ۳۵    | ۳۵   |
| قهاوند .....           | ۵۹                  | ۴۸    | ۵۱   | ۳۴        | ۳۴    | ۳۴   |

مأخذ- اداره کل هواشناسی استان همدان

## سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

### ۱-۶- اطلاعات هواشناسی شهرهای استان برحسب ماه : ۱۳۹۸

| ماه            | شهر همدان              |               |         |                  |                  |
|----------------|------------------------|---------------|---------|------------------|------------------|
|                | دمای هوا (درجه سلسیوس) |               |         |                  |                  |
|                | میانگین بیشینه         | میانگین کمینه | میانگین | بالا ترین بیشینه | پایین ترین کمینه |
| فروردین .....  | ۱۳                     | ۲             | ۸       | ۲۰               | -۵               |
| اردیبهشت ..... | ۲۱                     | ۴             | ۱۳      | ۲۸               | -۵               |
| خرداد .....    | ۳۰                     | ۱۰            | ۲۰      | ۳۴               | ۶                |
| تیر .....      | ۳۶                     | ۱۵            | ۲۵      | ۳۹               | ۱۱               |
| مرداد .....    | ۳۶                     | ۱۶            | ۲۶      | ۳۸               | ۱۲               |
| شهریور .....   | ۳۲                     | ۱۱            | ۲۱      | ۳۴               | ۷                |
| مهر .....      | ۲۶                     | ۷             | ۱۷      | ۳۱               | ۳                |
| آبان .....     | ۱۳                     | ۰             | ۷       | ۱۸               | -۹               |
| آذر .....      | ۷                      | -۲            | ۳       | ۱۴               | -۱۱              |
| دی .....       | ۶                      | -۵            | ۰       | ۱۰               | -۱۲              |
| بهمن .....     | ۶                      | -۵            | ۰       | ۱۵               | -۱۶              |
| اسفند .....    | ۱۳                     | ۰             | ۷       | ۲۰               | -۷               |

| ماه            | بارندگی ماهانه (میلیمتر) | بارندگی در یک روز (میلیمتر) | رطوبت نسبی (درصد) | تعداد روزهای یخبندان | تعداد روزهای همراه با گرد و غبار | ساعات آفتابی (ساعت) | حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه) |
|----------------|--------------------------|-----------------------------|-------------------|----------------------|----------------------------------|---------------------|------------------------------------|
| فروردین .....  | ۱۸۷                      | ۹۹                          | ۶۵                | ۷                    | -                                | ۲۰۹                 | ۲۲                                 |
| اردیبهشت ..... | ۶                        | ۲                           | ۵۲                | ۶                    | -                                | ۲۹۴                 | ۲۳                                 |
| خرداد .....    | ۱                        | ۱                           | ۳۵                | ۰                    | ۱                                | ۳۷۱                 | ۱۸                                 |
| تیر .....      | ۰                        | ۰                           | ۲۴                | ۰                    | -                                | ۳۸۰                 | ۱۵                                 |
| مرداد .....    | ۱                        | ۰                           | ۲۴                | ۰                    | -                                | ۳۲۶                 | ۱۸                                 |
| شهریور .....   | ۰                        | ۰                           | ۲۷                | ۰                    | -                                | ۳۴۳                 | ۱۹                                 |
| مهر .....      | ۱۳                       | ۷                           | ۳۴                | ۰                    | ۱                                | ۲۸۰                 | ۱۷                                 |
| آبان .....     | ۴۱                       | ۱۱                          | ۷۱                | ۱۷                   | ۷                                | ۲۰۰                 | ۱۲                                 |
| آذر .....      | ۵۵                       | ۲۰                          | ۸۳                | ۲۵                   | ۴                                | ۱۳۳                 | ۱۳                                 |
| دی .....       | ۱۱                       | ۵                           | ۷۹                | ۲۹                   | ۴                                | ۱۷۱                 | ۱۴                                 |
| بهمن .....     | ۱۲                       | ۴                           | ۶۷                | ۲۶                   | ۳                                | ۱۹۱                 | ۲۳                                 |
| اسفند .....    | ۹۶                       | ۶۰                          | ۶۴                | ۱۵                   | ۱                                | ۱۹۱                 | ۱۸                                 |

# ۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۶- اطلاعات هواشناسی شهرهای استان برحسب ماه : ۱۳۹۸ (دنباله)

| ماه            | شهر ملایر              |               |         |                  |                  |
|----------------|------------------------|---------------|---------|------------------|------------------|
|                | دمای هوا (درجه سلسیوس) |               |         |                  |                  |
|                | میانگین بیشینه         | میانگین کمینه | میانگین | بالا ترین بیشینه | پایین ترین کمینه |
| فروردین .....  | ۱۴                     | ۴             | ۹       | ۲۱               | -۳               |
| اردیبهشت ..... | ۲۲                     | ۷             | ۱۵      | ۲۸               | -۱               |
| خرداد .....    | ۳۱                     | ۱۲            | ۲۲      | ۳۴               | ۹                |
| تیر .....      | ۳۶                     | ۱۷            | ۲۶      | ۳۹               | ۱۳               |
| مرداد .....    | ۳۶                     | ۱۸            | ۲۷      | ۳۸               | ۱۳               |
| شهریور .....   | ۳۳                     | ۱۳            | ۲۳      | ۳۵               | ۱۰               |
| مهر .....      | ۲۷                     | ۱۰            | ۱۹      | ۳۱               | ۶                |
| آبان .....     | ۱۵                     | ۳             | ۹       | ۲۱               | -۳               |
| آذر .....      | ۱۰                     | ۰             | ۵       | ۱۶               | -۵               |
| دی .....       | ۹                      | -۱            | ۴       | ۱۴               | -۷               |
| بهمن .....     | ۷                      | -۳            | ۲       | ۱۶               | -۱۶              |
| اسفند .....    | ۱۴                     | ۳             | ۸       | ۲۱               | -۴               |

| ماه            | بارندگی ماهانه (میلیمتر) | حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر) | رطوبت نسبی (درصد) | تعداد روزهای یخبندان | تعداد روزهای همراه با گرد و غبار | ساعات آفتابی (ساعت) | حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه) |
|----------------|--------------------------|------------------------------------|-------------------|----------------------|----------------------------------|---------------------|------------------------------------|
| فروردین .....  | ۲۶۱                      | ۱۰۲                                | ۶۲                | ۲                    | -                                | ۱۷۶                 | ۲۳                                 |
| اردیبهشت ..... | ۶                        | ۲                                  | ۴۵                | ۱                    | ۱                                | ۲۸۷                 | ۲۲                                 |
| خرداد .....    | ۲                        | ۱                                  | ۲۸                | ۰                    | -                                | ۳۵۶                 | ۱۵                                 |
| تیر .....      | ۰                        | ۰                                  | ۲۱                | ۰                    | -                                | ۳۷۲                 | ۱۴                                 |
| مرداد .....    | ۲                        | ۲                                  | ۲۱                | ۰                    | -                                | ۳۰۷                 | ۱۸                                 |
| شهریور .....   | ۰                        | ۰                                  | ۲۲                | ۰                    | -                                | ۳۳۲                 | ۱۵                                 |
| مهر .....      | ۱۸                       | ۱۲                                 | ۳۲                | ۰                    | -                                | ۲۸۳                 | ۱۹                                 |
| آبان .....     | ۴۳                       | ۱۴                                 | ۶۱                | ۱۰                   | ۱                                | ۲۰۹                 | ۱۳                                 |
| آذر .....      | ۵۷                       | ۱۸                                 | ۷۳                | ۱۴                   | ۳                                | ۱۵۹                 | ۱۶                                 |
| دی .....       | ۲۵                       | ۱۵                                 | ۶۲                | ۲۱                   | ۱                                | ۲۰۳                 | ۱۹                                 |
| بهمن .....     | ۱۷                       | ۸                                  | ۶۰                | ۲۱                   | ۲                                | ۲۰۶                 | ۲۱                                 |
| اسفند .....    | ۱۴۷                      | ۷۵                                 | ۵۸                | ۸                    | -                                | ۱۹۸                 | ۲۱                                 |

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۱-۶- اطلاعات هواشناسی شهرهای استان برحسب ماه : ۱۳۹۸ (دنباله)

| ماه            | شهر نوژه (کیودراهنک)   |               |         |                  |                  |
|----------------|------------------------|---------------|---------|------------------|------------------|
|                | دمای هوا (درجه سلسیوس) |               |         |                  |                  |
|                | میانگین بیشینه         | میانگین کمینه | میانگین | بالا ترین بیشینه | پایین ترین کمینه |
| فروردین .....  | ۱۳                     | ۲             | ۷       | ۲۰               | -۴               |
| اردیبهشت ..... | ۲۱                     | ۳             | ۱۲      | ۲۸               | -۴               |
| خرداد .....    | ۳۱                     | ۱۰            | ۲۰      | ۳۵               | ۴                |
| تیر .....      | ۳۷                     | ۱۵            | ۲۶      | ۳۹               | ۱۳               |
| مرداد .....    | ۳۶                     | ۱۶            | ۲۶      | ۳۹               | ۱۳               |
| شهریور .....   | ۳۲                     | ۱۱            | ۲۲      | ۳۵               | ۶                |
| مهر .....      | ۲۷                     | ۶             | ۱۶      | ۳۲               | ۳                |
| آبان .....     | ۱۳                     | -۱            | ۶       | ۱۷               | -۷               |
| آذر .....      | ۷                      | -۴            | ۲       | ۱۴               | -۱۰              |
| دی .....       | ۵                      | -۸            | -۲      | ۸                | -۱۶              |
| بهمن .....     | ۵                      | -۸            | -۱      | ۱۵               | -۱۸              |
| اسفند .....    | ۱۳                     | -۲            | ۶       | ۲۰               | -۸               |

| ماه            | بارندگی ماهانه (میلیمتر) | بارندگی در یک روز (میلیمتر) | رطوبت نسبی (درصد) | تعداد روزهای یخبندان | تعداد روزهای همراه با گرد و غبار | ساعات آفتابی (ساعت) | حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه) |
|----------------|--------------------------|-----------------------------|-------------------|----------------------|----------------------------------|---------------------|------------------------------------|
| فروردین .....  | ۱۹۵                      | ۸۳                          | ۶۹                | ۸                    | -                                | ۱۹۳                 | ۳۰                                 |
| اردیبهشت ..... | ۲۳                       | ۷                           | ۵۵                | ۸                    | -                                | ۲۷۵                 | ۲۰                                 |
| خرداد .....    | ۵                        | ۴                           | ۳۹                | ۰                    | -                                | ۳۳۹                 | ۲۰                                 |
| تیر .....      | ۰                        | ۰                           | ۲۷                | ۰                    | -                                | ۳۴۹                 | ۱۳                                 |
| مرداد .....    | ۲۰                       | ۲۰                          | ۳۲                | ۰                    | -                                | ۳۱۴                 | ۲۰                                 |
| شهریور .....   | ۰                        | ۰                           | ۳۰                | ۰                    | -                                | ۳۳۴                 | ۱۵                                 |
| مهر .....      | ۷                        | ۵                           | ۳۸                | ۰                    | -                                | ۲۷۹                 | ۲۰                                 |
| آبان .....     | ۸۵                       | ۲۸                          | ۷۵                | ۱۷                   | -                                | ۱۸۹                 | ۱۲                                 |
| آذر .....      | ۸۸                       | ۲۸                          | ۸۳                | ۲۶                   | -                                | ۹۵                  | ۱۲                                 |
| دی .....       | ۳۰                       | ۱۱                          | ۸۳                | ۳۰                   | -                                | ۱۳۳                 | ۱۲                                 |
| بهمن .....     | ۳۶                       | ۱۳                          | ۷۴                | ۳۰                   | -                                | ۱۷۷                 | ۲۷                                 |
| اسفند .....    | ۱۰۵                      | ۶۵                          | ۶۷                | ۲۲                   | -                                | ۱۷۴                 | ۲۰                                 |

# ۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۶- اطلاعات هواشناسی شهرهای استان برحسب ماه : ۱۳۹۸ (دنباله)

| ماه            | شهر نهاوند             |               |         |                  |                  |
|----------------|------------------------|---------------|---------|------------------|------------------|
|                | دمای هوا (درجه سلسیوس) |               |         |                  |                  |
|                | میانگین بیشینه         | میانگین کمینه | میانگین | بالا ترین بیشینه | پایین ترین کمینه |
| فروردین .....  | ۱۵                     | ۳             | ۹       | ۲۲               | -۳               |
| اردیبهشت ..... | ۲۲                     | ۶             | ۱۴      | ۲۹               | -۱               |
| خرداد .....    | ۳۲                     | ۱۲            | ۲۲      | ۳۵               | ۸                |
| تیر .....      | ۳۷                     | ۱۷            | ۲۷      | ۴۰               | ۱۲               |
| مرداد .....    | ۳۷                     | ۱۸            | ۲۸      | ۳۹               | ۱۴               |
| شهریور .....   | ۳۴                     | ۱۳            | ۲۳      | ۳۶               | ۱۰               |
| مهر .....      | ۲۹                     | ۱۰            | ۱۹      | ۳۳               | ۶                |
| آبان .....     | ۱۶                     | ۲             | ۹       | ۲۲               | -۴               |
| آذر .....      | ۱۰                     | -۱            | ۵       | ۱۷               | -۵               |
| دی .....       | ۹                      | -۲            | ۴       | ۱۷               | -۷               |
| بهمن .....     | ۷                      | -۴            | ۲       | ۱۸               | -۲۲              |
| اسفند .....    | ۱۵                     | ۳             | ۹       | ۲۱               | -۴               |

| ماه            | بارندگی ماهانه (میلیمتر) | حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر) | رطوبت نسبی (درصد) | تعداد روزهای یخبندان | تعداد روزهای همراه با گرد و غبار | ساعات آفتابی (ساعت) | حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه) |
|----------------|--------------------------|------------------------------------|-------------------|----------------------|----------------------------------|---------------------|------------------------------------|
| فروردین .....  | ۳۲۶                      | ۱۲۷                                | ۶۶                | ۷                    | -                                | ۲۴۳                 | ۱۹                                 |
| اردیبهشت ..... | ۱۰                       | ۵                                  | ۵۲                | ۴                    | -                                | ۲۸۵                 | ۱۲                                 |
| خرداد .....    | ۱                        | ۱                                  | ۳۵                | ۰                    | -                                | ۳۷۵                 | ۹                                  |
| تیر .....      | ۰                        | ۰                                  | ۲۷                | ۰                    | -                                | ۳۵۰                 | ۱۰                                 |
| مرداد .....    | ۲                        | ۱                                  | ۲۷                | ۰                    | -                                | ۳۴۴                 | ۱۲                                 |
| شهریور .....   | ۰                        | ۰                                  | ۲۸                | ۰                    | -                                | ۳۴۶                 | ۱۳                                 |
| مهر .....      | ۱۱                       | ۱۰                                 | ۳۸                | ۰                    | -                                | ۳۸۰                 | ۱۴                                 |
| آبان .....     | ۴۸                       | ۱۹                                 | ۶۷                | ۱۱                   | -                                | ۲۰۱                 | ۱۴                                 |
| آذر .....      | ۷۵                       | ۲۵                                 | ۷۵                | ۲۲                   | -                                | ۱۷۴                 | ۱۴                                 |
| دی .....       | ۳۵                       | ۱۷                                 | ۶۲                | ۲۳                   | -                                | ۱۷۵                 | ۲۱                                 |
| بهمن .....     | ۳۴                       | ۲۰                                 | ۶۲                | ۲۴                   | -                                | ۲۰۴                 | ۲۳                                 |
| اسفند .....    | ۱۸۷                      | ۸۸                                 | ۵۶                | ۹                    | -                                | ۱۹۹                 | ۲۶                                 |

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۶-۱- اطلاعات هواشناسی شهرهای استان برحسب ماه : ۱۳۹۸ (دنباله)

| ماه            | شهر رزن                |               |         |                  |                  |
|----------------|------------------------|---------------|---------|------------------|------------------|
|                | دمای هوا (درجه سلسیوس) |               |         |                  |                  |
|                | میانگین بیشینه         | میانگین کمینه | میانگین | بالا ترین بیشینه | پایین ترین کمینه |
| فروردین .....  | ۱۳                     | ۲             | ۸       | ۲۰               | -۴               |
| اردیبهشت ..... | ۲۰                     | ۴             | ۱۲      | ۲۶               | -۶               |
| خرداد .....    | ۲۹                     | ۱۱            | ۲۰      | ۳۳               | ۴                |
| تیر .....      | ۳۵                     | ۱۸            | ۲۶      | ۳۸               | ۱۴               |
| مرداد .....    | ۳۴                     | ۱۹            | ۲۶      | ۳۸               | ۱۴               |
| شهریور .....   | ۳۰                     | ۱۳            | ۲۲      | ۳۳               | ۹                |
| مهر .....      | ۲۵                     | ۸             | ۱۶      | ۳۱               | ۴                |
| آبان .....     | ۱۳                     | ۱             | ۷       | ۱۶               | -۶               |
| آذر .....      | ۷                      | -۳            | ۲       | ۱۴               | -۹               |
| دی .....       | ۶                      | -۶            | ۰       | ۱۲               | -۱۴              |
| بهمن .....     | ۷                      | -۸            | -۱      | ۱۷               | -۱۶              |
| اسفند .....    | ۱۴                     | -۱            | ۶       | ۱۹               | -۶               |

| ماه            | بارندگی<br>ماهانه<br>(میلیمتر) | حداکثر<br>بارندگی در<br>یک روز<br>(میلیمتر) | رطوبت<br>نسبی<br>(درصد) | تعداد<br>روزهای<br>یخبندان | تعداد<br>روزهای<br>همراه با<br>گرد و غبار | ساعات<br>آفتابی<br>(ساعت) | حداکثر<br>سرعت<br>وزش باد<br>(متر بر ثانیه) |
|----------------|--------------------------------|---------------------------------------------|-------------------------|----------------------------|-------------------------------------------|---------------------------|---------------------------------------------|
| فروردین .....  | ۲۲۲                            | ۹۰                                          | ۶۹                      | ۷                          | -                                         | ۲۴۴                       | ۱۱                                          |
| اردیبهشت ..... | ۱۵                             | ۴                                           | ۵۰                      | ۶                          | -                                         | ۲۵۲                       | ۸                                           |
| خرداد .....    | ۱                              | ۰                                           | ۳۲                      | ۰                          | -                                         | ۳۳۷                       | ۸                                           |
| تیر .....      | ۰                              | ۰                                           | ۲۳                      | ۰                          | -                                         | ۳۶۵                       | ۶                                           |
| مرداد .....    | ۰                              | ۰                                           | ۲۳                      | ۰                          | -                                         | ۳۱۶                       | ۷                                           |
| شهریور .....   | ۰                              | ۰                                           | ۲۷                      | ۰                          | -                                         | ۳۰۷                       | ۱۱                                          |
| مهر .....      | ۱۱                             | ۸                                           | ۳۲                      | ۰                          | -                                         | ۲۵۷                       | ۱۲                                          |
| آبان .....     | ۷۵                             | ۲۰                                          | ۷۰                      | ۱۳                         | -                                         | ۱۷۴                       | ۱۷                                          |
| آذر .....      | ۵۱                             | ۱۱                                          | ۸۴                      | ۲۶                         | -                                         | ۱۰۹                       | ۱۲                                          |
| دی .....       | ۱۸                             | ۱۰                                          | ۸۲                      | ۳۰                         | -                                         | ۱۶۸                       | ۱۰                                          |
| بهمن .....     | ۱۶                             | ۱۱                                          | ۶۷                      | ۲۹                         | -                                         | ۱۴۳                       | ۱۵                                          |
| اسفند .....    | ۹۴                             | ۵۷                                          | ۶۴                      | ۲۰                         | -                                         | ۱۹۰                       | ۱۶                                          |

# ۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۶- اطلاعات هواشناسی شهرهای استان برحسب ماه : ۱۳۹۸ (دنباله)

| ماه            | شهر تویسرکان           |               |         |                  |                  |
|----------------|------------------------|---------------|---------|------------------|------------------|
|                | دمای هوا (درجه سلسیوس) |               |         |                  |                  |
|                | میانگین بیشینه         | میانگین کمینه | میانگین | بالا ترین بیشینه | پایین ترین کمینه |
| فروردین .....  | ۱۳                     | ۴             | ۹       | ۱۹               | -۱               |
| اردیبهشت ..... | ۲۱                     | ۸             | ۱۴      | ۲۷               | ۰                |
| خرداد .....    | ۳۰                     | ۱۴            | ۲۲      | ۳۴               | ۸                |
| تیر .....      | ۳۵                     | ۱۸            | ۲۶      | ۳۸               | ۱۴               |
| مرداد .....    | ۳۵                     | ۲۰            | ۲۷      | ۳۸               | ۱۵               |
| شهریور .....   | ۳۱                     | ۱۵            | ۲۳      | ۳۴               | ۱۱               |
| مهر .....      | ۲۶                     | ۱۱            | ۱۸      | ۳۰               | ۶                |
| آبان .....     | ۱۴                     | ۳             | ۸       | ۱۹               | -۶               |
| آذر .....      | ۸                      | ۰             | ۴       | ۱۴               | -۵               |
| دی .....       | ۷                      | -۱            | ۳       | ۱۴               | -۸               |
| بهمن .....     | ۶                      | -۳            | ۲       | ۱۵               | -۱۹              |
| اسفند .....    | ۱۳                     | ۳             | ۸       | ۱۹               | -۲               |

| ماه            | بارندگی ماهانه (میلیمتر) | بارندگی در یک روز (میلیمتر) | رطوبت نسبی (درصد) | تعداد روزهای یخبندان | تعداد روزهای همراه با گرد و غبار | ساعات آفتابی (ساعت) | حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه) |
|----------------|--------------------------|-----------------------------|-------------------|----------------------|----------------------------------|---------------------|------------------------------------|
| فروردین .....  | ۲۴۹                      | ۱۲۳                         | ۶۵                | ۳                    | -                                | ۱۸۸                 | ۳۰                                 |
| اردیبهشت ..... | ۹                        | ۲                           | ۴۸                | ۱                    | -                                | ۲۸۶                 | ۲۰                                 |
| خرداد .....    | ۰                        | ۰                           | ۳۱                | ۰                    | -                                | ۳۷۱                 | ۲۰                                 |
| تیر .....      | ۰                        | ۰                           | ۲۵                | ۰                    | -                                | ۳۷۴                 | ۱۳                                 |
| مرداد .....    | ۰                        | ۰                           | ۲۳                | ۰                    | -                                | ۳۱۵                 | ۲۰                                 |
| شهریور .....   | ۰                        | ۰                           | ۲۵                | ۰                    | -                                | ۳۳۱                 | ۱۵                                 |
| مهر .....      | ۱۰                       | ۶                           | ۳۴                | ۰                    | -                                | ۲۵۳                 | ۲۰                                 |
| آبان .....     | ۴۸                       | ۱۶                          | ۶۲                | ۶                    | -                                | ۲۰۴                 | ۱۲                                 |
| آذر .....      | ۷۴                       | ۳۰                          | ۷۵                | ۱۸                   | -                                | ۱۴۰                 | ۱۲                                 |
| دی .....       | ۲۲                       | ۹                           | ۶۲                | ۲۱                   | -                                | ۱۵۹                 | ۱۲                                 |
| بهمن .....     | ۲۶                       | ۹                           | ۶۶                | ۲۱                   | -                                | ۱۵۹                 | ۲۷                                 |
| اسفند .....    | ۱۸۶                      | ۷۴                          | ۶۰                | ۷                    | -                                | ۱۶۳                 | ۲۰                                 |

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۶-۱- اطلاعات هواشناسی شهرهای استان برحسب ماه : ۱۳۹۸ (دنباله)

| ماه            | شهر اسدآباد            |               |         |                  |                  |
|----------------|------------------------|---------------|---------|------------------|------------------|
|                | دمای هوا (درجه سلسیوس) |               |         |                  |                  |
|                | میانگین بیشینه         | میانگین کمینه | میانگین | بالا ترین بیشینه | پایین ترین کمینه |
| فروردین .....  | ۱۴                     | ۳             | ۹       | ۲۲               | -۱               |
| اردیبهشت ..... | ۲۳                     | ۶             | ۱۴      | ۲۹               | -۲               |
| خرداد .....    | ۳۲                     | ۱۲            | ۲۲      | ۳۶               | ۸                |
| تیر .....      | ۳۷                     | ۱۶            | ۲۶      | ۴۰               | ۱۱               |
| مرداد .....    | ۳۷                     | ۱۷            | ۲۷      | ۴۰               | ۱۱               |
| شهریور .....   | ۳۴                     | ۱۲            | ۲۳      | ۳۷               | ۶                |
| مهر .....      | ۲۸                     | ۷             | ۱۸      | ۳۲               | ۴                |
| آبان .....     | ۱۶                     | ۱             | ۹       | ۲۱               | -۴               |
| آذر .....      | ۱۰                     | -۲            | ۴       | ۳۲               | -۷               |
| دی .....       | ۹                      | -۳            | ۳       | ۱۴               | -۸               |
| بهمن .....     | ۸                      | -۶            | ۱       | ۱۶               | -۱۵              |
| اسفند .....    | ۱۵                     | ۱             | ۸       | ۲۱               | -۳               |

| ماه            | بارندگی ماهانه (میلیمتر) | بارندگی در یک روز (میلیمتر) | رطوبت نسبی (درصد) | تعداد روزهای یخبندان | تعداد روزهای همراه با گرد و غبار | ساعات آفتابی (ساعت) | حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه) |
|----------------|--------------------------|-----------------------------|-------------------|----------------------|----------------------------------|---------------------|------------------------------------|
| فروردین .....  | ۲۱۲                      | ۸۵                          | ۷۲                | ۳                    | -                                | ۲۵۱                 | ۱۰                                 |
| اردیبهشت ..... | ۱۱                       | ۴                           | ۵۴                | ۵                    | -                                | ۲۷۸                 | ۱۰                                 |
| خرداد .....    | ۶                        | ۴                           | ۳۷                | ۰                    | -                                | ۳۴۷                 | ۷                                  |
| تیر .....      | ۰                        | ۰                           | ۲۹                | ۰                    | -                                | ۳۵۴                 | ۸                                  |
| مرداد .....    | ۰                        | ۰                           | ۲۹                | ۰                    | -                                | ۳۰۹                 | ۷                                  |
| شهریور .....   | ۰                        | ۰                           | ۳۲                | ۰                    | -                                | ۳۲۳                 | ۱۵                                 |
| مهر .....      | ۲۰                       | ۱۰                          | ۴۱                | ۰                    | -                                | ۲۴۳                 | ۱۴                                 |
| آبان .....     | ۲۷                       | ۱۳                          | ۶۶                | ۱۳                   | -                                | ۲۰۱                 | ۱۳                                 |
| آذر .....      | ۷۷                       | ۳۱                          | ۸۰                | ۲۴                   | -                                | ۱۴۵                 | ۱۳                                 |
| دی .....       | ۱۴                       | ۴                           | ۷۲                | ۲۶                   | -                                | ۱۵۸                 | ۱۸                                 |
| بهمن .....     | ۳۴                       | ۱۰                          | ۷۱                | ۲۸                   | -                                | ۱۵۱                 | ۲۲                                 |
| اسفند .....    | ۱۴۲                      | ۵۹                          | ۶۷                | ۱۵                   | -                                | ۱۷۳                 | ۱۸                                 |

# ۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۶- اطلاعات هواشناسی شهرهای استان برحسب ماه : ۱۳۹۸ (دنباله)

| ماه            | شهر فامنین             |               |         |                  |                  |
|----------------|------------------------|---------------|---------|------------------|------------------|
|                | دمای هوا (درجه سلسیوس) |               |         |                  |                  |
|                | میانگین بیشینه         | میانگین کمینه | میانگین | بالا ترین بیشینه | پایین ترین کمینه |
| فروردین .....  | ۱۴                     | ۲             | ۸       | ۲۱               | -۵               |
| اردیبهشت ..... | ۲۲                     | ۴             | ۱۳      | ۲۷               | -۵               |
| خرداد .....    | ۳۱                     | ۱۰            | ۲۱      | ۳۵               | ۵                |
| تیر .....      | ۳۷                     | ۱۶            | ۲۶      | ۳۹               | ۱۲               |
| مرداد .....    | ۳۶                     | ۱۸            | ۲۷      | ۳۹               | ۱۳               |
| شهریور .....   | ۳۲                     | ۱۳            | ۲۲      | ۳۵               | ۸                |
| مهر .....      | ۲۷                     | ۷             | ۱۷      | ۳۲               | ۳                |
| آبان .....     | ۱۴                     | ۱             | ۷       | ۱۸               | -۷               |
| آذر .....      | ۸                      | -۲            | ۳       | ۱۳               | -۸               |
| دی .....       | ۶                      | -۶            | ۰       | ۱۳               | -۱۳              |
| بهمن .....     | ۷                      | -۸            | -۱      | ۱۵               | -۲۲              |
| اسفند .....    | ۱۴                     | -۲            | ۶       | ۲۰               | -۸               |

| ماه            | بارندگی ماهانه (میلیمتر) | بارندگی در یک روز (میلیمتر) | رطوبت نسبی (درصد) | تعداد روزهای یخبندان | تعداد روزهای همراه با گرد و غبار | ساعات آفتابی (ساعت) | حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه) |
|----------------|--------------------------|-----------------------------|-------------------|----------------------|----------------------------------|---------------------|------------------------------------|
| فروردین .....  | ۲۳۴                      | ۱۱۲                         | ۶۹                | ۵                    | -                                | ۲۵۱                 | ۱۲                                 |
| اردیبهشت ..... | ۳۷                       | ۱۱                          | ۵۳                | ۷                    | -                                | ۲۸۳                 | ۱۳                                 |
| خرداد .....    | ۲                        | ۱                           | ۳۳                | ۰                    | -                                | ۳۴۲                 | ۱۳                                 |
| تیر .....      | ۰                        | ۰                           | ۲۱                | ۰                    | -                                | ۳۶۲                 | ۱۵                                 |
| مرداد .....    | ۶                        | ۶                           | ۲۱                | ۰                    | -                                | ۳۱۱                 | ۱۳                                 |
| شهریور .....   | ۰                        | ۰                           | ۲۵                | ۰                    | -                                | ۳۳۵                 | ۳۰                                 |
| مهر .....      | ۸                        | ۷                           | ۳۱                | ۰                    | -                                | ۲۵۸                 | ۲۴                                 |
| آبان .....     | ۶۳                       | ۱۹                          | ۷۰                | ۱۳                   | -                                | ۲۰۷                 | ۱۹                                 |
| آذر .....      | ۶۳                       | ۱۶                          | ۸۴                | ۲۳                   | -                                | ۱۳۱                 | ۱۳                                 |
| دی .....       | ۱۵                       | ۵                           | ۸۱                | ۳۰                   | -                                | ۱۶۳                 | ۱۴                                 |
| بهمن .....     | ۱۵                       | ۷                           | ۶۷                | ۳۰                   | -                                | ۱۶۷                 | ۲۳                                 |
| اسفند .....    | ۱۲۷                      | ۸۸                          | ۶۵                | ۱۹                   | -                                | ۱۸۱                 | ۲۳                                 |

۴

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۱-۶- اطلاعات هواشناسی شهرهای استان برحسب ماه : ۱۳۹۸ (دنباله)

| ماه            | شهر قهاوند             |               |         |                  |                  |
|----------------|------------------------|---------------|---------|------------------|------------------|
|                | دمای هوا (درجه سلسیوس) |               |         |                  |                  |
|                | میانگین بیشینه         | میانگین کمینه | میانگین | بالا ترین بیشینه | پایین ترین کمینه |
| فروردین .....  | ۱۳                     | ۲             | ۸       | ۲۱               | -۵               |
| اردیبهشت ..... | ۲۱                     | ۵             | ۱۳      | ۲۷               | -۴               |
| خرداد .....    | ۳۰                     | ۱۰            | ۲۰      | ۳۴               | ۶                |
| تیر .....      | ۳۶                     | ۱۵            | ۲۶      | ۳۹               | ۱۳               |
| مرداد .....    | ۳۶                     | ۱۷            | ۲۶      | ۳۹               | ۱۲               |
| شهریور .....   | ۳۲                     | ۱۲            | ۲۲      | ۳۵               | ۸                |
| مهر .....      | ۲۶                     | ۶             | ۱۶      | ۳۲               | ۴                |
| آبان .....     | ۱۳                     | ۰             | ۶       | ۱۸               | -۷               |
| آذر .....      | ۷                      | -۳            | ۲       | ۱۴               | -۹               |
| دی .....       | ۶                      | -۶            | ۰       | ۱۲               | -۱۴              |
| بهمن .....     | ۷                      | -۸            | -۱      | ۱۷               | -۱۶              |
| اسفند .....    | ۱۴                     | -۱            | ۶       | ۱۹               | -۶               |

| ماه            | بارندگی ماهانه (میلیمتر) | بارندگی در یک روز (میلیمتر) | رطوبت نسبی (درصد) | تعداد روزهای یخبندان | تعداد روزهای همراه با گرد و غبار | ساعات آفتابی (ساعت) | حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه) |
|----------------|--------------------------|-----------------------------|-------------------|----------------------|----------------------------------|---------------------|------------------------------------|
| فروردین .....  | ۲۰۷                      | ۹۶                          | ۶۸                | ۶                    | -                                | ۲۳۵                 | ۱۹                                 |
| اردیبهشت ..... | ۷                        | ۵                           | ۵۰                | ۵                    | -                                | ۲۶۱                 | ۱۶                                 |
| خرداد .....    | ۲                        | ۱                           | ۳۰                | ۰                    | -                                | ۳۲۳                 | ۱۴                                 |
| تیر .....      | ۰                        | ۰                           | ۱۹                | ۰                    | -                                | ۳۴۳                 | ۱۱                                 |
| مرداد .....    | ۰                        | ۰                           | ۲۰                | ۰                    | -                                | ۲۹۵                 | ۲۵                                 |
| شهریور .....   | ۰                        | ۰                           | ۲۳                | ۰                    | -                                | ۳۲۱                 | ۲۹                                 |
| مهر .....      | ۸                        | ۵                           | ۳۱                | ۰                    | -                                | ۲۴۶                 | ۲۵                                 |
| آبان .....     | ۲۹                       | ۱۰                          | ۷۰                | ۱۶                   | -                                | ۱۸۹                 | ۲۵                                 |
| آذر .....      | ۵۱                       | ۱۱                          | ۸۴                | ۲۶                   | -                                | ۱۳۳                 | ۲۵                                 |
| دی .....       | ۱۸                       | ۱۰                          | ۸۲                | ۳۰                   | -                                | ۱۵۴                 | ۲۵                                 |
| بهمن .....     | ۱۶                       | ۱۱                          | ۶۷                | ۲۹                   | -                                | ۱۶۲                 | ۳۱                                 |
| اسفند .....    | ۹۴                       | ۵۷                          | ۶۴                | ۲۰                   | -                                | ۱۷۸                 | ۲۶                                 |

مأخذ- اداره کل هواشناسی استان همدان

# ۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۷- جمع بارندگی سالانه شهرهای دارای ایستگاه‌های همدیدی از بدو تأسیس تا پایان سال ۱۳۹۸  
(میلیمتر)

| نام شهر                | بیشینه | کمینه | میانگین |
|------------------------|--------|-------|---------|
| سینوپتیک همدان .....   | ۵۱۳    | ۱۸۲   | ۳۱۴     |
| ملایر .....            | ۵۷۷    | ۱۰۶   | ۳۳۶     |
| نوزه (کبودرآهنگ) ..... | ۵۹۵    | ۱۵۲   | ۳۲۰     |
| نهاوند .....           | ۷۲۹    | ۲۴۵   | ۳۹۹     |
| رزن .....              | ۵۷۷    | ۲۴۲   | ۳۵۸     |
| تویسرکان .....         | ۶۲۵    | ۲۹۱   | ۴۴۶     |
| اسدآباد .....          | ۶۲۱    | ۲۸۰   | ۴۲۵     |
| فامنین .....           | ۵۷۲    | ۱۹۹   | ۳۱۵     |
| قهاوند .....           | ۴۳۱    | ۱۴۶   | ۲۷۰     |

مأخذ- اداره کل هواشناسی استان همدان

## سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۸-۱- دمای سالانه شهرهای دارای ایستگاه همدیدی از بدو تاسیس تا پایان سال ۱۳۹۸

(درجه سلسیوس)

| نام شهر                | میانگین بیشینه | میانگین کمینه | میانگین | بالا ترین بیشینه | پایین ترین کمینه |
|------------------------|----------------|---------------|---------|------------------|------------------|
| سینوپتیک همدان .....   | ۲۰             | ۴             | ۱۲      | ۴۰               | -۳۳              |
| ملایر .....            | ۲۰             | ۶             | ۱۳      | ۴۱               | -۲۴              |
| نوزه (کیودرآهنگ) ..... | ۲۰             | ۳             | ۱۱      | ۴۱               | -۳۴              |
| نهادند .....           | ۲۲             | ۷             | ۱۴      | ۴۰               | -۲۳              |
| رزن .....              | ۱۹             | ۴             | ۱۲      | ۴۰               | -۲۱              |
| تویسرکان .....         | ۲۰             | ۸             | ۱۴      | ۴۱               | ۶                |
| اسدآباد .....          | ۲۱             | ۴             | ۱۲      | ۴۱               | -۲۰              |
| فامنین .....           | ۲۱             | ۴             | ۱۳      | ۴۱               | -۲۲              |
| قهاوند .....           | ۲۰             | ۴             | ۱۳      | ۴۱               | -۲۳              |

مأخذ- اداره کل هواشناسی استان همدان

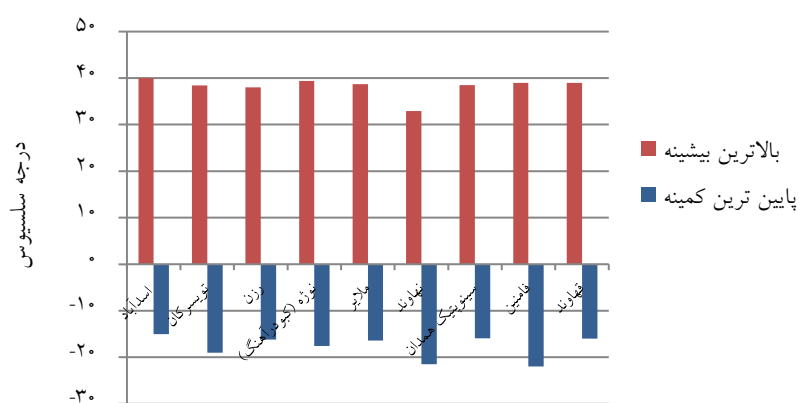
## ۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۲- جمع بارندگی سالانه شهرهای دارای ایستگاه همدیدی: ۱۳۹۸



مبنا: جداول ۱-۷

۱-۳- بالاترین بیشینه و پایین ترین کمینه دمای مراکز شهرستان ها: ۱۳۹۸



مبنا: جداول ۱-۶